

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyúltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, július 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Nyári politizálás.
Justh Gyula levele a királyhoz.
A kik arató-sztrájkra izgatnak.
540 millió korona a hadseregnek.
A feleség bűne.
A fölrobbant léghajó.
Madam Madonna — Krausz Samuné.
Az álmokóros leány végzete.
A teleplezett hamis kártyás.
Miniszteri döntés a főreáliskola építéséről.
Botrány a tanítók kongresszusán.
Tarkaságok.

A tanítók és a kormány.

Arad, július 3.

Az a hevesség, amely a tanítók országos gyűlésén kitört és amely ma már erős összeütközésekre is vezetett, legelső sorban azt bizonyítja, hogy a tanítók elégedetlenek. *Jogos, indokolt* voltát ennek az elégedetlenségnek senki se vitatja, — már a kultuszminiszter se. Arról oszlohatnak meg legfőleg a vélemények: várjanak-e egy darabig a tanítók, ha eddig vártak, vagy pedig halasztást nem tűr-e az ő igényeik kielégítése? Bizzanak és reméljenek-e tovább, annak ellenére, hogy eddig számottevő eredmény nélkül tették ezt?

A jóllakott gyomor könnyen várhat türelmet és nemes megadást a koplalótól s a megelégedett embernek igen kényelmes higadtságra és méltóságteljes magaviseletre inteni azt, akinek önuralmát a baj és a nyomoruság tönkrement. A tanítók mozgalmának legújabb fázisaiban nem szabad a külsőségek után itélni, nem szabad egyes

személyek, vagy frakciók viselkedése szerint formálni véleményt, hanem az a kötelesség: *a tanítókon segíteni kell*. Segíteni kell nem leereszkedő biztatással, nem ígéretekkel, amelyek határidőhöz és szankcióhoz nincsenek kötve, hanem megnyugtató, határozott tényekkel.

A vallás-és közoktatásügyi miniszter a tanítók küldöttségének felelőn, némi hangsúllyal említette a pénzügyminisztert, talán azt jelezendő, hogy a fizetésemelések és helyzetjavítások szándéka a pénzügyi reszorton, a kincstár érdekén törik meg. Ha ez csakugyan védekezés, vagy igazolás-féle volt, mindakettőnek gyöngye. Az olyan célok és igények előtt, amelyek el nem háríthatóan és ki nem tolatóan jelentkeznek, a pénzügyminiszter tudománya nem merülhet ki abban, hogy „nincs pénz”, hanem azzal talál érvényesülést, hogy fedezetet keres és talál. A tanítók fizetésrendezését pedig nemcsak a tetőpontjára nőtt zugolódás teszi sürgőssé, hanem az a bizonyosság is, hogy az ország tanítói a megnövekedett lakás-, élelmiszer- és egyéb drágaság mellett *tényleg rosszul vannak fizetve* és az az állam, amely ilyen díjazásért kíván kulturmunkát, s egész jövő nemzedékének nevelését, csak azt bizonyítja, hogy ezt a hivatást nem tudja becsülni és azzal értéke szerint nem is törődik.

A kormány, amely a munkaképes parlament megszerzésével módot nyert arra, hogy a régi mulasztások minél rövidebb idő alatt helyreütkessenek, vegye a tanítói fizetésrendezések ügyét a legközelebbi ten-

nivalók közé. Azok az izgalmak és áldozatok, amelyekkel a törvényhozás tehetetlenségét megszüntették, akkor fognak hasznos eredményekben megterülni, ha a révükön megszűnnek a legnagyobb társadalmi igazságtalanságok és sérelmek; ha általuk jóváteszik a mulasztásokat, amelyek felől a politikusok disputálhattak, hogy kik a felelősök benne, de amelyek kárát az érdekelt osztályok vallották. A tanítóság ügyében is kár az időt és a papírost rekriminációkkal tölteni, a bizonyosság az, hogy az elégedetlenségükből, a panaszaikból a lehető megnyírást le kell vezetni még pedig nem a taktikának, hanem a valószínű orvoslásnak csatornáján.

Sajnos, a tanítók után, a tanítókon kívül is maradnak elégedetlenek, zugolódói, nyomorgói és éhesei ennek az országnak, ahol a drágaság és az igények hamarabb születtek meg, mint azok az eszközök, amelyekkel az igényeket kielégíteni lehet. De ha minden osztályon egyszerre nem is lehet segíteni, — az nem ok, hogy a többiek sérelmének elintézéséig a tanítók dolgát is szüneteltessék, vagy hogy az elégedetlenség gyógyításában előbb sorrendet akarnának megállapítani, s csak azután fogni a segíteshez. A tanítók helyzete föltétlenül megérett arra, hogy az állam kötelességét teljesítse, amely kötelesség nem kisebb erejű, mint az, amelylyel a fegyveres béke fontartásáról kell gondoskodnunk. Ha ez az utóbbi érdek, a mely, fájdalom, elég sűrűn és egyre ijesztőbb igényekkel jelentkezik, nem ismeri a pénzügyminiszter védekezését, hogy „nincs rá fedezet”, —

A nyelvtan.

Irta: Falk Rikárd.

A polgármester modern ember volt. Modern embernek pedig sokat kell utaznia külföldön. Minél több időt tölt az ember tanulmányuton, természetesen a város költségén, annál modernebb. És a polgármester nagy kanállal evett a külföldi kultúra főztjéből, a város pedig nagyot nyelt hozzá. A pénzéért ennyit csak megtehetett. Sokan voltak polgárok és városi hivatalnokok, akik görbe tekintettel nézték a podesta utazási rohamait. Ámbár jelenléte nem hiányzott senkinek sem, mégis túlszámolták, hogy a város feje, ha üres is, csak a szabadságidejét töltse a hivatalában. Csak hogy a polgármestereknek megvan a maguk csoda-vasalójuk, amelylyel a görbe tekinteteket simára tudják kivasalni. Nem kell hozzá egyéb, mint telekkisajátításokkal, koncessziókkal, szállításokkal és egyéb kedvezésekkel aláírni a vasalónak és a haragos pillantások barátságosakká válnak.

Egyedül Délibáb Soma kedélyének ráncait nem sikerült elvasalni. Délibáb városi főfokellenőr volt. Büszkén viselte hivatalát, vagyonos ember léte jóformán csak dícsőségért. Utóvégre is a város nem bízhatta akármire a nyilvánosan kifüggesztett hőmérők ellenőrzését.

Délibáb, a független hivatalnok, megengedhette magának azt a fényűzést, hogy titokban és nyilvánosan megmondja a véleményét a kultúrávígéről, amint a folytonos tanulmányutazó polgármestert nevezte.

A diplomata városfőnök minden fortélyossága

csődöt mondott. Délibáb Soma nem lehetett elhallgattatni. Előbb főfokigazgatóvá nevezte ki, majd a Néphőmérséklet című humánus intézmény lovasított főfelügyelőjévé léptette elő. Hiába. Délibáb csipős megjegyzései fokozott erővel röpködtek szájáról-szájra.

A polgármester irányt változtatott. Fegyelmi vizsgálatot indított Délibáb Soma ellen. Azzal vádolta meg, hogy az évi kimutatásból elszikkasztott néhány ezer hófokot. Délibáb azzal védekezett, hogy ez a melegmennyiség egyáltalában nem vészett el, hanem felhasználta azt a város közönsége annak a lelkesedésnek a tüzenél, amellyel a polgármester ur gyakori elutazásait örömteli szívvel üdvözölte. A város ura a nyelvbe harapott és elhallgatott.

Végre mégis sikerült kifogni a puritánságban kéjelgő Délibábon. Kiküldte tanulmányutra.

— A tanács határozatából Párisba kell mennie. Sziveskedjék tanulmányozni a városok temperaturájának hatását a drágaságra — mondta a maga elé idézett főfokigazgatónak.

Délibáb meghajolt a felsőbb parancs előtt.

— Tud franciául? — tudakolta a polgármester.

— Biz én nem tudok — restelkedett Délibáb.

— Ne szégyelje magát, igazgató ur. Én se igen beszélek idegen nyelven, azért mégis polgármester vagyok. Hanem adok magának egy jó tanácsot. Látam az antikvárusok kirakatában egy színes födelű füzetet. „Hogyan tanulok meg egy nap alatt franciául?”, ez a címe. Vegye meg. Maga okos ember s egy hét alatt megtanulja azt,

amit más egy napon belül elvégez. Valamit mégis csak kell tudni franciául, ha az ember franciák közé megy. Én, amikor Londonba utaztam, szintén ilyen könyvből ismerkedtem meg az angol nyelvvel. Az igaz, hogy Londonban németül csevegtem, de azért még most is tudom, hogy jónapot annyit jelent, mint: Gott báj! Javallom, hogy vágja be azt a kis könyvet. Egy heti ideje van az elutazásig.

A polgármester a markába nevetett és szerencsés utat kívánt Délibábnak.

A főfokigazgató megvásárolta hatvan fillérért a „Hogy tanulok meg”-et és nekilátott a tanuláshoz.

Őnök ismerik az ilyen nyelvtanokat. Füzetként ötven oldalból áll. Elöl néhány oldalnyi nyelvészeti, azután beszélgetések következnek különböző címek alatt, mint: Éteremben. Az időről. Kivándorlás. A fogorvosnál. Sétálás s így tovább. A posta cím alatt összegyűjtött beszélgetések például így hangzanak: Levélhordó, nincs levél számomra? Nincs uram, de itt egy bélyeg. Ime egy levél Braziliába, mennyit fizetek érte? Tíz soust, de a postafőnök leánya menyasszony. Van poste restante levél a címemen? Az nincs, ellenben unokatestvérem postai alkalmazott.

Délibáb Soma betanulta a kérdéseket és a feleleteket s tanulmányutra kelt. Francia tudománya csak abból állt, amit a „Hogyan tanulok” árult el neki. Utközben elhatározta, hogy beszélni fog, mentől többet beszélni. Nem azért tanult, hogy hallgasson.

A francia határon beszélgetésbe ereszkedett a kalauzzal. Emlékeztetébe idézte a vasuton című

akkor nem nyugodhatik meg az ilyen álláspontban a tanítóság se, amelynek munkája a nemzeti életben talán a legfontosabb és a legtöbbet termők közül való.

Nyári politizálás.

(Ellenzéki és munkapárti szervezkedés.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 3.

Hiába zárták be királyi leirattal a parlament kapuit szeptember tizenhetedikéig, a politika azért nem szünetel.

Minden ellenzéki pártan osztatlan tetszéssel találkozott az egyesülés eszméje és vezető politikusaik azon fáradoznak, hogy minden nehézséget elhárítsanak az utból. Földes Béla országgyűlési képviselő, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke ma így nyilatkozott erről a kérdésről:

— Vasárnap a székesfehérvári és bodajki népgyűlésen voltam és mondhatom, határtalan a választópolgárok elkeseredése. A gyűlések iránt óriási érdeklődést mutatott a közönség és mint az ottani urak mondták nekem, kilenczted részben szavazó polgárokból került ki a hallgatóság. Beszédeink közben erős és elítélő megjegyzéseket tettek. Új politikai helyzetnek kell kialakulni még az őszi kámpány előtt s az ellenzék pártjainak kötelessége, hogy megfelelő és határozott programmal lehetővé tegye a kibontakozást. Nagyon helyesen tette *Károlyi* Mihály gróf, hogy az egységes ellenzéki pártalakulás eszméjét Szegeden megpendítette. Igaz, hogy a most szövetkezett ellenzéki pártokban különböző természetű és különböző politikai multu férfiak vannak együtt, de ez nem baj, mert a legfontosabb kérdésben, a választói jog reformjában egyetértnek. Ezt a reformot pedig csak a szövetkezett ellenzék valósíthatja meg, hiszen Tisza minden erőszakossága és házszabálysértése végeredményében a választói reform ellen irányult. A mostani többségre tehát e kérdésben nem lehet és nem szabad számítani. Tiszáékka mi nem mehetünk egy uton sohasé.

— Az egységes nagy ellenzéki párt alakulása a mai helyzetben közszükség, a nemzet érdeke. Az alakulás részleteiről még korai volna beszélni.

Minthogy az előfeltételek meg vannak, igen rövid idő alatt be fog következni az új alakulás és már ősszel készen, teljes fegyverzetben fogunk állani.

A földmivelési miniszter és választói.

Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter tegnap este megjelent Besztercebányán, amelyet a parlamentben képvisel. Elmondta, mit tett Besztercebánya érdekében, politikai beszámolóját pedig őszre ígérte.

A tolnai főispánság.

Apponyi Géza gróf tudvalevőleg politikai okból lemondott a tolnamegyei főispánságról. Nem helyeselte a parlamenti ostromállapotot. Mint *Szekszárdról* jelentik, a vármegye emberei most a főispáni állás betöltéséről beszélnek. Beavatottak szerint *Simonsits* Elemér tolnamegyei alispánnak van a legtöbb kilátása a kinevezésre. De emlegetik *Schell* báró nagybirtokost és *Kovács-Sebestyén* Endrét is.

Mádi-Kovács jelentkezett!

A függetlenségi és 48-as Justh-párt gazdája, *Mádi-Kovács* János képviselő a Lukács-kormány kinevezése óta nem jelentkezett sem a klubban, sem a parlamentben és a párt újabb akciójától teljesen távolmaradt. Ez a tartózkodás különféle magyarázatra adott alkalmat. *Mádi-Kovács* ma bejelentette a pártelnökségnek azt az elhatározását, hogy a párt politikai mozgalmában ezentul részt kíván venni és megjelenik a legközelebb tartandó népgyűléseken. Ennélfogva a szövetkezett ellenzéki párt nem tesz lépéseket a sokáig pihenő képviselő ellen.

Agitáció az ellenzéken és a munkapárton.

A szövetkezett ellenzék tagjai a nyári szünet alatt is folytatják agitációjukat a vidéken. Vasárnap, július 7-én Fehérgyarmaton, Somogyszillen, Szécsényben, Gyomán és Nagyváradon lesz népgyűlés.

A nemzeti munkapárt is hozzálát már az agitációhoz. Mint Szatmárról jelentik, a szatmármegyei nemzeti munkapárt Domahidy István elnöklésével elhatározta, hogy a pártot az egész megyében egységesen szervezi; a népet gyűléseken fölvilágosítja az ellenzéknek meddő, csupán a hatalomra vágyó törekvéseiről. Az értekezleten a

szatmári, nagykarolyi, mátészalkai, fehérgyarmati, nagysonkúti és nagybányai munkapárt küldöttjei is jelen voltak.

Mit kívánnak a románok?

A brassói Gaz. Trans. írja: Furcsa bölcsesség uralja ma az államot, aki lázadó, annak mindent meg kell adni, míg a csendes polgároktól még amijök van az is elveendő. Kossuth utódainak, akik Debrecenben feldöntötték a Habsburgok trónját, 1867-ben alkotmányt adtak, míg a dinasztiaellenes Justh-eknek és szocialistáknak, akik revolverrel dolgoznak, rendelkezésükre bocsátják a választójog reformját. Nekünk jámbor, nem magyar népnek, akik minden ellenmondás nélkül áldozunk vért és pénzt, még csak kilátásban sem helyeznek semmi jogot, semmi kedvezményt, hanem tovább folytatják ellenünk a zsarnokságot és jogfosztást. Ilyen hangnemből folytatva, a Gaz. Trans. követeli, hogy a román nemzeti komitéljön azonnal össze és tegyen meg minden szükségességet a románság és nem magyar nemzetek felvilágosítására. Össze kell hívni ezután a román nemzetgyűlést is, mely tiltakozzék a helota sorsba való visszautasítás ellen. Fel kell világosítani az illetékeseket, hogy a Magyarországon uralkodó anarchia addig nem fog megszűnni, amíg meg nem oldják a nemzetiségi kérdést. A nemzetiség kérdés gordiusi csomója azonban csak úgy oldható meg, ha elismerik a nemzetiségeket, mint politikai és államalkotó tényezőket.

Kelemen Samu és Justhék.

Tudvalevő, hogy Kelemen Samu a Justh-párt régi tagja, szatmári képviselő beszámoló beszédében súlyos bírálatot mondott a saját pártjáról. Emiatt a Justh-párti lapok lehazaárulózták és a pártból való kirekesztést sürgették, mert nem félt megmondani azt, ami a szíven feküdt. Kelemen most e hírekre vonatkozólag a lapokban a következő nyilatkozatot tette közzé:

A függetlenségi és negyvennyolcas párttól nem kaptam fölszólítást, hogy igazoljam magamat és most illetékes helyről értesültem, hogy ilyen határozat nincs is. Igazolásra az olyan ember szorul, a ki settenkedik és nem az, a ki olyan feltétlen nyíltsággal és az első pillanattól kezdve egyforma következetességgel jár el, mint én. Vál-

csevegési rovatot. Megveregette a vasutas vállát s így szólott, természetesen franciául:

— Hogyan, ön Nizzába megy? Pedig nagybátyám Norvégiában érzi jól magát.

A kalauz bosszankodva vetette oda hazája nyelvén:

— Először is nem megyek Nizzába. Másodszor szíveskedjék engem békén hagyni a nagybátyjával. Mi közöm nekem Norvégiához?

Déliab a válaszból egy kukkot sem értett meg, de mosolygott hozzá. Majd átesapott a „Tudakozódni valamiről” című rovatba.

— Ismeri ön Monsieur Ipszilont? Én ismerem, cukrász Marseilleben. Merre van a legközelebbi tőzsdé?

A kalauz nem érte felésszel, mit akar az idegen ur attól a marseillei cukrásztól s miért keres tőzsdét a robogó vonaton. Valamit morgott rá.

— Nem beteg ön? — kérdezte tovább Délibáb.

De már erre elhagyta a vasutast a türelme és gorombán odaszólt:

— Hagyjon nekem békét az ur a kíváncsiságkodásával.

És a faképnél hagyta. Délibáb nagyon meg volt magával elégedve. A párisi vasuti állomásnál egyfogatu kocsi szállott s a nyelvtan tanácsa szerint azt mondta a kocsisnak:

— Vigyen engem egy finom szállodába.

S mialatt a kocsi továbbördült a trassburgi bulvardon, kiszámította, hogy mennyit is fog megtakarítani az olcsó szállodában. A kocsi a Grand Hotel előtt állott meg. Sejtelve sem volt róla, mit mond, amikor a nyelvtan szerint oda-mondta a hajlongó szobafőnököknek:

— Adjon nekem egy három szobás lakosztályt!

Felvezették az elsőemeleti drága lakosztályba. Ugy gondolta, valamit csak kell mondania az inasnak, aki a kizártskát cipelte. És szeretetreméltó mosollyal szólt:

— Ön csöngetett? Nem, hanem a szobaleány.

S nehogy a pincér műveletlen balkájinak tarítsa, az ő számára is volt egy kedves megjegyzése:

— Kikéféljem a ruháit? Nem, uram, inkább költsön fel reggel négy órakor.

A szállodai alkalmazottak fura szemmel néztek a bolondos idegent, aki Párisban reggel négy órakor akar felkelni és vállalkozik arra, hogy kikéfélja a pincér ruháit. De amikor a borsos számlát kifizette a lakosztályért, szidta a nyelvtant, mint a bokrot.

A Madeleine-tér felé akart menni omnibuszon, e szavakkal kért jegyet:

— Adjon kérem egy jegyet Vincennes felé, ott lakik a menyasszonyom, akinek a keresztlapja szabó.

És szegény sohasem tudott eljutni a Madeleine-térhez, mert ez nem volt benne a nyelvtanban.

A vendéglőben olcsó vacsorát akart enni és rendelés helyett így szólt a pincérhez:

Vacsorázik ön? Igen, de csak úgy, ha rajnai bort is ad. Őcsém bortermelő, de szereti az angolnát.

A pincér bólongatva hallgatta a közlékeny természetű idegent.

— Hozzon nekem borjúkottlettet, bifszteket, ürücombot, tésztát, tortát, főzeléket, sajtot — adta ki a parancsot Délibáb a „Hogyan tanulok meg” tanácsa szerint.

Hárman szolgálták ki a jóéltvágyu idegent és Délibáb nyult arccal fizetett.

Az utcán tüzet kért valakitől. Összetévesztette a társalgások érintkezési rovatát a vámházal és „fogadja köszönetemet” helyett azt mondta:

— Van önnek elvámolni valója?

A francia ur lináncékmet sejtett benne s gyorsan eltűnt az utcasarkon. Majd Délibáb pénzt akart beváltani a bankban. A Bank rovat a nyelvtanban így kezdődik:

— Egy váltóm van önre szóló!

Ezzel köszöntött be Délibáb is. Nagynehezen megértették mit akar. Távozásnál, abban a hitben, hogy valami nagyon okosat mond, oda-szólt:

— Hány penny van egy dollárban? Sajnálom nem adhatok kölcsön.

A hivatalnokok összenevettek.

Déliab a nyelvtan révén ötven frankos pályójegyet vett, holott három frankos ülőhelyet akart váltani. Szomszédjával társalgásba akart bocsátkozni. Visszagondolt erre a rovatra, de összezecserélte a cipésznél című cikkelylyel. Kijelentette a szomszédjának, hogy a cipő szorít, nem veszi meg, viszont mostohatestvérének barátnője szereti a laktópánt.

— Kérek egy cipőfűzőt! — fejezte be a hő-fokigazgató a diskurzust.

A szomszéd örültnek nézte s elfordult tőle. Délibáb pedig azon tűnődött, hogy van az, hogy őt mindenki megérti, de ő nem ért meg senkit sem.

Egyszer csinos nő került melléje a vendéglőben.

— Milyen idős ön? — kérdezte naivul, de

tozatlanul kitarok a mellett, a mit programbe-szedemben vallottam.

Az aradmegyei papság Mangra Vazulhoz.

Aradmegye gör. keleti lelkészei a napokban összejeövetelt tartottak. Több egyházi és iskolai kérdést tárgyaltak meg itt és a lelkési kar egyik tagja megragadta az alkalmat s rámutatott azokra az érdemekre, amelyeket Mangra Vazul vikárius szerzett eddigi parlamenti működésével. A beszéd hatása alatt a papság a következő üdvözlő táviratot küldte Mangra Vazulhoz:

Tekintettel a közérdekekért tett fáradságaira, üdvözljük és csatlakozásunkról biztosítjuk. Aradmegyei colegialis összejeövetel alkalmából a gör. keleti papság.

540 millió korona a hadseregnek.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, július 3.

A Zeit értesülése szerint a közös hadügyi költségvetés az 1913. esztendőre a következő pontos tételeket foglalja magában. A szolgálati idő leszállítása és ezzel kapcsolatban a létszám kiegészítése egyszersmindenkorra 10 millió korona kiadást tesz szükségessé, a folyó kiadások pedig 16 millió koronára rugnak. Az altisztek jutalmazása és végkielégítése évenként 50.000 koronába kerül. Az anyagbeszerzésnek egy összegben való vétele egy millió koronát tesz ki, míg egyéb szükségletek fedezésére, ugymint erődítési munkálatokra és építkezésekre 8 millió koronát, a folyó kiadásokra pedig 1.450.000 koronát irányoztak elő. Az 1913. évi tulkiadás 17 és fél millió korona, az egyszersmindenkorra befektetett tulkiadás 19 millió korona, az egész kiadási többlet tehát 36 és fél millió koronát tesz ki. Ebből Ausztriára 23.21 millió korona esik, a többi Magyarországra. A közös hadügyminisztérium költségvetésének összege a tengerészetet kivéve 377.666.671 korona.

A haditengerészet költségvetése 140 millió koronát tesz ki és ebben az összegben az egyes csatahajók részlettörlesztésére egyenként 14 millió korona van felvéve, összesen tehát 56 millió korona szerepel e címen. A cirkáló hajókra

hozzátette: Unokaöcsém kétszerannyi idős, mint keresztanyám veje.

A hervadó arcu asszony dühösen mérte végig. Délibáb zavartalanul folytatta:

— Ön annyi időseknek látszik, mint nagynéném, aki ötven éves.

A nő felállott és arculütötte Délibábot. Az igazgató ur jóllakott a tanulmányutal és elkezdett kiabálni. Mindent elmondott, ami a nyelvtanból eszébe jutott.

— Öcsém sógornője varrónő, de én szeretem a halkocsonyát! Szíves meghívásáért le vagyok kötelezve! Hány óra van? Én regényt olvastam. Hát ön issza-e az ásványvizet?

Kidobták a vendéglőből s még örülhetett, hogy ép bőrrel megszabadult.

Hiszen ezek az emberek nem tudnak franciául — mormogta kétségbeesetten s elhatározta, hogy befejezi a tanulmányutal. Elutazása előtt elment a borbélyhoz és a nyelvtan előírása szerint ezzel köszöntött be:

— Borotválja le a bajuszomat.

Az ügyeskező borbély Délibáb minden további tiltakozása ellenére is lemetélte az igazgató ur bajuszát.

Dühösen, szégyenkezve ült a vonatra. Otthon nem mert ismerősei szeme elé kerülni, de a polgármester urnál mégis jelentkeznie kellett. A posta, amint meglátta a bajuszavesztett embert, édesen kacagni kezdett:

— Oh, Délibáb! Én is így jártam Londonban. Elfelejtettem figyelmeztetni, hogy ne mondja el a borbélynál című társalgási lecke első mondatát, mert levágják a bajuszát.

És Délibáb nem kifogásolta többé a tanulmányutakat.

egyenként mástól millió korona, összesen tehát öt és fél millió korona részlettörlesztéssel szerepelnek, míg a torpedó hajókra a jövő évre négy és fél millió korona a két új tengeralatt járó naszádra pedig két és fél millió korona jut. Az új csatahajókra való tekintettel a haditengerészet évi ujonc illetményét 4000 forról 5500 főre emelik fel. Az összes hadi kiadások elérik az 540 millió koronát.

TANÜGY.

Miniszteri döntés

a főreáliskola építéséről.

(Zichy János a Ferenc József városrész ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

Az új főreáliskola telkének kérdését végleg megoldotta a közoktatásügyi miniszter ma érkezett leiratával. A város egész közönségének akaratával szembehelyezkedett a közoktatásügyi kormány, amikor kerekben megtagadta a törvényhatóság amaz óhajának a teljesítését, hogy a reáliskolát a Ferenc József városrészben építse fel. Tisztán kincstári, pénzügyi szempontokat látott a miniszter maga előtt, amikor döntött, tehát azt kell hinni, hogy nem ismeri a helyzetet és nem tudja, mennyi gazdasági és pedagógiai érdek fűződik az új középiskola Ferenc József városrészben tervezett elhelyezéséhez.

Csak azért nem kerül ide az iskola, mert a telkek mélyen fekszenek és a feltöltés drága lenne, mondja a miniszter ma érkezett leiratába, mely a következőképen hangzik:

„A vezetésem alatt álló minisztérium középiskolai ügyosztálya főnökének, nemkülönben egyik műszaki közegemnek a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján a Béla-téren a főreáliskola épület részére a Mittelman-féle telep területéből már átengedett és tárcám tulajdonában lévő 3074 négyszögölnyi telek helyett a Ferenc József városrészben felajánlott telkek egyikét sem fogadhatom el, tekintettel a telkek igen mély fekvésére és az ezzel járó feltöltési és egyéb nagy építkezési költségekre; hanem abban az esetben, ha a Béla-téren fekvő és már átengedett telek kicseréléséhez a közönség ragaszkodik, a Béla-tér mellett fekvő városrészben felajánlott megfelelő telekrészt hajlandó vagyok olyképen cserében elfogadni, hogy ennek a teleknek az Orczy-ut felé eső oldala ennek az utnak egyenes meghosszabbítása által határoltassék, annak homlok vonala legalább 110 méter hosszú legyen, területe legalább 3200 négyszögöl, alakja lehetőleg szabályos négyszög, de mindenestre olyan, amelynek hátsó oldala sem kisebb 78 méternél. Balogh Jenő dr. államtitkár.”

Ebből az értesítésből, sajnos, még mindig nem tudja meg a város, hogy tulajdonképen mikor is kezdik meg az iskola építését. Mert bármelyik telek konvenial is a miniszternek, az még igen kevés az üdvösségre. Volt már arra eset, hogy a legmegfelelőbb telket is éveken át parlagon hevertették a minisztériumok, noha az építkezést „elben” régóta elhatározták.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Akik arató-sztrájkra izgatnak.

(Fogságban maradnak a felbujtók. — Bűnbánó sztrájkolók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3

Zselénski Róbert gróf ötvenes uradalmába ma reggel megérkeztek a mezőhegyesi tartalék-munkások, hogy a hétfőn keletkezett arató sztrájk által támasztott munkáshiányt pótolják. A mezőhegyesi állami méneshirtokon ugyanis a földmívelési minisztérium több száz rutén, és tót arató-munkást gyűjtött össze, akik állandóan készenlétben állanak, hogy az esetleg sztrájkba lépő aratókat pótolják. Az első ezidei arató sztrájk az, amely az ötvenes uradalomban tört ki, és így a mezőhegyesi tartalék-munkások először ma léptek akcióba. A földmívelési miniszter távirati rendelkezése a jószágigazgatóság kétszáz aratót küldött Ötvenesre.

A tartalékos munkásokra csendőri fedezettel vártak, mert attól tartottak, hogy a felbujtatott aratók megtámadják az új munkásokat. Erre azonban nem került sor, mert a hatóság gyors és erélyes közbelépése megakadályozta az indulatok elmergesedését. A sztrájkot megkezdő román aratók még hétfőn délután visszatértek a munkába, a fakerti munkások csoportja abban sem hagyta az aratót, a zavart okozó és békétlen zimándköziek pedig nagy hatással volt az, hogy a szerződéshez aratókat súlyos büntetés érte. Leginkább azonban az segítette elő a békét, hogy a sztrájkra izgató vezérek kétszínűsége kiderült.

Ma már rendesen folyt az aratói munka az uradalom hatalmas buzatábláiban. A megszokott aratók közül többen visszatértek és munkára jelentkeztek az uradalom intézőjénél. Kivétel nélkül azt mondták ezek a munkára jelentkező aratók, hogy őket Talpai Ferenc és négy társa, szóval a bandavezérek biztatták sztrájkra.

— Mindig azt mondták, hogy csak tartsunk össze, valljuk mindannyian, hogy nem dolgozunk — panaszolták a vezetők által csábított emberek — aztán amikor a csendőrök jöttek, ők szepentek meg először és minket cserbenhagytak.

Az uradalom a jelentkező munkásokat visszafogadta a régi, szerződésben megállapított feltételek mellett. Az uradalom arról is értesült, hogy a már megbüntetett és harminc napra elzárt negyven zimándközi aratómunkás is szívesen visszalépne a régi munkaszerződés feltételei mellett. Ép ezért bejelentették az aradi főszolgabíróságnak, hogy hajlandók ezt a negyven munkást is visszafogadni. Baross Ferenc főszolgabíró a mezei munkásokra vonatkozó 1898. évi II. törvény cikk értelmében a hétfőn elítelt 27 és minden elítelt 13 arató munkást az ügyészszégi fogházból maga elé állította és megkérdezte, hogy munkába lépnek-e. A negyven munkás kivétel nélkül kijelentette, hogy örömmel veszi, ha az uradalom visszafogadja őket. Holnap reggel tehát felfüggesztik a harminc harminc napi elzárást kimondó ítéletet és a munkásokat szabadiába helyezik. Ha az elítéltek elvégzik az aratót szerződésük értelmében, akkor a büntetést el is engedi a főbíró, ha azonban újból zavarognának, úgy a felfüggesztett ítélet nyomában hatályba lép. Az ügyészszeg fogházában most már csak öt munkás marad: az öt bandavezér, akik a sztrájkot szították.

A sztrájkolók jórészenek lecsillapodása és munkába állása azonban nem teszi feleslegessé a mezőhegyesi tartalék-munkásokat. Több szerződéshez arató egyszerűen megszokott és nem tért vissza, ezeket tehát pótolni kell, de nagyobb erővel is kell folytatni a munkát, hogy a három napig megfoglyatkozott aratósereg lassabb munkáját helyrehozzák és az aratóval idejében elkészüljenek. Ép ezért a mezőhegyesi munkások most már az aratót befejezéséig Ötvenesen maradnak.

A fölrobbant léghajó.

— **Katasztrófa a levegőben.** —

Távirati tudósítás.

Newyork, július 3.

A lapok röviden jelentették, hogy Newyork közelében egy léghajó a levegőben fölrobbant és utasaival együtt a tengerbe zuhant. Erről a szerencsétlenségről ma a következő táviratok érkeztek:

Newyork, július 3. Tegnapra hirdették az Akron első nagy próbafölzállását. Sok ezer kíváncsi ember nézte az érdekes látványosságot. A gondolában Waneman Málvin mérnökön kívül Orgán kormányos, Burion mérnök és négy utas volt. Miután a gondolat elbocsátották, a léggömb mérsékelt gyorsasággal fölemelkedett és husz perc múlva nyolcszáz méter magasságban volt.

Eleinte minden simán ment, de amikor a léghajó a parttól egy kilométer távolságban volt, egyszerre látták, hogy a léggömböt vakító lángtenger vette körül. A nézőket rettenetes rémület fogta el, valamennyien kiáltottak és sikitottak és sok asszony elájult. A következő pillanatban látták, amint a léghajó merőlegesen rettenetes gyorsasággal lezuhan a tengerbe. Wanemanné, aki férjének fölzállását villájának verandájáról nézte, a rettenetes látványra elájult. Az orvosok féltik az életét.

Azokról az okokról, amelyek a léghajó katasztrófáját előidézték, több hír van elterjedve. Az egyik szerint a forró napsugarak kitágították a léggömb burkját, amely egy helyen szétszakadt, azon át a gáz kiszállt és meglehet, hogy a motornak egy szikrája meggyújtotta, minek következtében az egész gáztömeg fölrobbant. Egy másik hír szerint a motor robbant föl, széttepte a léggömb burkját s a motorból kiszökő szikrák fölrobbantották a kiömlő gázt. A harmadik hír szerint a gondola sulya következtében erős surlódás következett be a fölakasztókészületeken s ez által nagy hőség támadt, amely a kötelet meggyújtotta. Az égő kötel a selyemburokból kiömlő gázt meggyújtotta s ez okozta a robbanást.

Waneman mérnök hosszabb ideig volt Wellmann szolgálatában és neki is az volt a terve, hogy léghajón, amely vontatókötéllel és stabilizátorral lett volna felszerelve, Amerikából átröpüljön Európába. Az utasok bizonyára már lezuhanásuk közben halottak voltak. Legelőször egy kisebb fekete testet láttak lezuhanni, utána csakhamar a gondola is a mélységbe zuhant. Ez a test Waneman holtteste volt, amelyet néhány óra múlva találtak meg.

A tenger azon a helyen, ahol Waneman holttestét megtalálták, tizennyolc láb mély. A többi holttestet még nem tudták megtalálni. A gépkamara aszbesztel volt elszigetelve, úgy, hogy ezen a kamarán keresztül a tűz nem tudott eljutni a léghajó burkolatához.

SPORT.

+ **Magyar labdarúgók győzelme az Olimpiádon.** *Stockholmból* jelentik: Ma délután játszották le a Rosunda-pályán az olimpiai footballtorna vigaszdíjának elődöntő mérkőzését a magyar és német, valamint az osztrák és olasz válogatott csapatok között. Az osztrák és olasz válogatottak mérkőzése 5:1 arányban az osztrákok javára dőlt el, a magyar válogatottak pedig a most felfrisített és tegnap Oroszország ellen 16:0 arányu győzelmet arató német csapatot verték meg 2:0 arányban. Holnap tartják meg a svéd footbalszövetség díjáért a mai győztesek a döntő mérkőzést, amely egyúttal azt is bizonyítani fogja, hogy az osztrák, vagy a magyar válogatott-e a jobb. Ugyancsak holnap dől el a footballvilág bajnokság is Anglia és Dánia válogatott játékosai között.

+ **Aradi turista-egyesület kirándulásai.** *Gainai Leányvásárra* ez évi július hó 20—21-ig. Részvételi díj személyenként 24 korona, melyben fedezve van a vasuti költség Aradtól-Nagyhalmágyig és vissza III. o.-ban, iparvasut. Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora, az étkezés a szombati

ebéddel kezdődik és a vasárnapi ebéddel végződik, meghálási díj a menházban, podgyász-hordás borralalók költségei. Jelentkezni lehet július hó 14-ig az egyesületi irodában, Deák Ferenc utca. — *Balatonra* ez évi július hó 24—30-ig. Részvételi díj személyenként 90 korona, 75 korona és 55 korona, aszerint a mint a résztvevő mily vasuti utazási menetigazolvánnyal rendelkezik. Jelentkezni lehet Sófalvi György ipartestületi titkár Erzsébet királyné-körút 16, és Balassa Ernő máv. ellenőrnél Weitzer János utca 2. — *Aldunai kirándulás* ez évi augusztus hó 17—19-ig. Részvételi díj személyenként 43 korona. Jelentkezni lehet augusztus hó 1-ig az egyesületi irodában (Deák Ferenc utca.) hol a kirándulás részleteire felvilágosítás kapható. — *Velencei kirándulás* ez évi szeptember hó 23—30-ig, nyolc nap. Részvételi díj: szeptember hó 2-ig jelentkezők részére 180 korona, az azontul, szeptember hó 18-ig jelentkezők részére 185 korona. Részletes nyomtatott programot az egyesület helyiségében díjtalanul lehet kapni.

Justh Gyula levele

a királyhoz.

(Lemondott a titkos tanácsosi méltóságról.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 3

Egyik fővárosi estilap mai számában azt a hírt közli, hogy Justh Gyula, akit a király néhány évvel ezelőtt, amikor házelnök lett, valóságos belső titkos tanácsosává nevezett ki, a király kabinetirodájába küldött okirat útján lemondott erről a méltóságáról. A hiradás szerint Justh Gyulát erre az elhatározására a parlamentben történt események készítették és ezeket az okokat lemondó levelében részletesen fel is sorolta. Szerinte őt, őfelsége titkos tanácsosát kihurcolták a parlamentből, rendőrök tartóztatták fel, katonák szuronyt szögeztek a mellének. Ezek a szomorú események kényszerítették Justh Gyulát arra, hogy letegye a diszt és méltóságot.

Justh lemondó levele szösz szerint a következő:

Felséges Uram! Hazám és a trón szolgálatában tanusított odaadó hűségemet kegyes volt felséged legmagasabb figyelmére méltatni és szerény érdemeimet méltónak kegyeskedett itélni arra, hogy belső titkos tanácsosává nevezzen ki. Felséges királyomnak e magas tényében megnyilvánuló fejedelmi bizalom új ösztönül szolgált arra, hogy hazámat és a trónt azon a módon szolgáljam tovább, ami által Felséges Uram figyelmét sikerült magamra vonnom. Azonban az államhatalom fegyveres erejének és karhatalmának alárendelt eszközeit felséged kormánya reám szabadtotta, úgy, hogy 1912. évi június hó ötödike óta én, felséged valóságos belső titkos tanácsosa, az utcán sem vagyok biztonságban s a képviselőházból — hová engemet a nemzet bizalma küldött — a karhatalom tetteles erőszakkal távolított el és tart távol. Hogy felséged által is elismert módon hazámat és a trónt ne szolgálhassam.

Nincs jogom eddigi multamhoz, amelyet Felséged is kegyes volt kitüntetni, hűtelenné válni. Kötelességem hazám és a trón iránt változatlanul szolgálni nemzetem és királyom érdekeit, úgy, amint azt a multban tettem s amiként felséged fejedelmi bizalmára kegyes volt méltatni. Mint hazafi, rendíthetetlenül megyek tovább ezen az uton, nem törődve azzal, hogy Felséged kormányának erőszakosságai minő megpróbáltatásokat mérnek reám és társaimra. Ezeket őseinkhez méltó szilárdsággal fogjuk elviselni. Ellenben arra nincs jogom, hogy saját személyemben Felséged valóságos belső titkos tanácsosát közrendőrök brutalitása állandóan inzultálja ama kormány parancsára, mely Felséged bizalmát élvezi. Ezt a magas kitüntetést tehát alázatos hódolattal bocsátom rendelkezésére Felséges Uramnak, mert ér-

zem, köteles vagyok az államhatalom közegei részéről mindennaposra vált inzultusoktól megkímélni annak a méltóságnak disztét, amely iránt az állam területén mindenki a legnagyobb tisztelettel köteles viseltetni, mert Felséged valóságos belső titkos tanácsosa az erőszak és meghurcolás tárgya nem lehet.

Felséges Uramnak és királyomnak hódoló alattvalója *Justh Gyula*, országgyűlési képviselő.

Ezt a nevezetes levelet *Károlyi Mihály* gróf vitte föl Bécsbe Justh Gyula megbízásából. A gróf két héttel ezelőtt be is nyújtotta a lemondást őfelsége kabinetirodájának, ahol a ritka aktát nagy meglepetéssel vették át. Justh Gyula kérelme fölött természetesen maga a király fog dönten. Őfelségének már tudomása van a dolgról és részletesen informáltatta magát, mi történt június ötödike óta Justh Gyulával.

Justh Gyula lemondó levelével kapcsolatban még a következő érdekes részleteket tudtuk meg:

Június negyedikén, amikor első ízben vezette ki a rendőrség a zajongó képviselőket a képviselőház ülésterméből, Justh Gyula első felháborodásában kijelentette, hogy le fog mondani a titkos tanácsosi méltóságáról. Párthivei ekkor lebeszéltek szándékáról és azzal vigasztalták, hogy ez többet nem fog előfordulni. Mikor a kivezetések nap-nap után megismétlődtek s különösen mikor június 7-ikén az utcán egy katona meg is támadta Justh Gyulát, Justh anélkül, hogy valakinek szólt volna, hazament és megírta a királyhoz lemondó levelét, amelyet tizedikén leghivebb barátainak meg is mutatott.

A levél öt gépirásos oldal terjedelmű volt és hosszasan foglalkozik az eseményekkel. Elmondja benne, hogy „az elnök erőszakossága és törvénytelen eljárása” annál kevésbé volt indokolt, mert az ellenzéki pártok már megegyeztek egy közös választási tervzetben. Az ellenzéki pártok ezt azért csinálták meg, mert azon a nézetén voltak, hogy a véderőjavaslatok ne erőszakos uton, hanem parlamentáris formák közt szavastassanak meg. A levél második részében részletesen elmondja mindazokat az erőszakosságokat amelyek a rendőrség elkövetett. Megemlékezik június 7-ikéről is, amikor az utcán egy katona le akarta szurni. Mindezek következtében azt a tiszteletteljes kérdést intézi a királyhoz, vajon a titkos tanácsosi méltósággal összeegyeztethetőnek tartja-e ezt az eljárást, megengedhetőnek tartja-e, hogy a kormány rendőr közegeivel egy titkos tanácsost nemcsak a képviselőházban és annak környékén, hanem az utcán is brutalizáljon. Ha őfelsége ezt helyeselné, akkor titkos tanácsosi méltóságát a királynak rendelkezésére bocsátja.

Justh Gyula ezt a levelet felolvasta barátainak, akik azonban újból lebeszéltek. Justh néhány napig elhallgatott, de a parlamenti ülések bezárása után megírta a fent közölt levelet, amelyet először Justh Jánossal akarta Bécsbe küldeni, azonban ettől a tervétől elállt és *Károlyi Mihály* gróf június 22-én személyesen utazott fel Bécsbe és adta át a kabinetirodájában a levelet. *Károlyi Mihály* arra a kérdésre, hogy megfelel-e a valóságnak az a hír, hogy a levelet ő Bécsbe vitte, ennyit felelt ma este:

— A legnagyobb sajnálatomra ebben az ügyben semmiféle nyilatkozatot nem tehetek, de a híreket nem cáfolom meg.

A katonai kérdés a Reichsrathban. *Bécsből* jelentik: A Reichsrathban ma megkezdtek a katonai bűnvádi perrendtartás tárgyalását. Az előadó részletes ismertetése után *Hochenburger* igazságügyminiszter szólt a javaslatához.

A leleplezett hamis kártyás.

(Mi történt a Fészekben. — Hogy manipulált Ravasz ur. — Kifosztott aradi kereskedő.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 3.

Megirtuk, hogy a Fészek Klubban szenzációs botrány történt. Arról szól a hír, hogy a klubban hamis kártyázáson kapták Ravasz Oszkár magánzót, Wodianer báró nyugalmazott titkárát. Aláírtlag Raskó és Tarján színészek figyelték meg a *Chemin de Fer* nevű játékban Ravasz Oszkár és rajtakapták, amint a saját zsebéből szedte elő a kártyákat, hogy mint bankár nyereségre teheszen szert. A játék után megolvasták a kártyákat és tényleg negyvenkét kártyával több szerepelt a játékban, mint amennyinek lennie kellett volna.

Tagad az álszerkesztő.

Ravasz Oszkár a leleplezés után eltávozott. Az ott maradottak az esetről jegyzőkönyvet vettek föl és a klub választmánya elé terjesztették, amely tegnap ülést tartott és ezen az ülésen elhatározta a választmány, felszólítja Ravasz Oszkár, hogy két hét alatt lépjen ki a klubból, különben kigolyózzák.

Fővárosi tudósítónk felkereste Ravasz Oszkár a Felsőerdősor-utca 19b. szám alatt levő lakásán. Közepes eleganciával berendezett kétszobás lakásban lakik itt Ravasz Oszkár, egy jól táplált szemüveges ur és nagy csodálkozással értesül a lapokban közzétett vádakról.

— Annyira meglep az egész dolog — mondja — hogy szóhoz sem tudok jutni. A lapok közleményeinek minden állítása közönséges rágalom.

— De hát valami mégis csak történt ott a Fészek Klubban tegnapelőtt este? — kérdezte tudósítónk.

— Hát tegnapelőtt is, mint máskor, játszottam én is. Tizenhatan ültünk az asztalnál és mindenki sorba adta a bankot, amint ez már szokás a *chemin de fer*-nél. Én eleinte vesztettem, de később négyszáz koronát nyertem, annál a turnál épen, amikor megolvasták a kártyákat.

— Tényleg több volt a kártya, mint amennyinek lenni kellett volna?

— Igen, több volt, de ebből senki sem csinált káoszt, mert a télen is többször megtörtént, hogy a megolvastánál több volt a kártya. De meg azután, ha tényleg megtörtént volna ez a leleplezés, nem játszhattam volna tovább, reggel öt óráig.

— Mennyit nyert ezen az estén?

— Mindössze kétszáz koronát. Ennyiért pedig csak nem érdemes hamisan játszani, meg lehet azt tisztességes uton is nyerni. De meg a csalás ki is van zárva, mert tizenhatan ültünk az asztalnál és legalább ugyanannyian figyelték a játékot.

— Volt tegnap a Fészek Klubban?

— Nem voltam, mert egyéb dolgom volt. Tudja, valami asszonyhistoria. El se tudom képzelni, hogy honnan eredhetett ez a pletyka. Biztosan valamelyik színésznek járt el a szája. Én tegnap sok barátommal beszéltem, de senki se szólt nekem a dologról. A választmányi ülés elhatározatáról sem tudok, pedig ha úgy lenne, valaki csak megmondta volna nekem tegnap. A leghatározottabban kijelentem, hogy az egész dolog rágalom.

A ház mesterné ezt mondta Ravasz urról:

— Ravasz ur egyedül lakik itt. Hirlapíró. (?) Éjszaka ritkán van itthon. A Fészekben szokott vacsorázni. Ma reggel kapunyitás után jött haza, keveset aludt, egész éjszaka sokan keresték. Reggel két ur volt nála, tíz percig lehettek benn nála. Aztán elment, a kulcsot leadta nálam és így szólt:

Sok szaladgálni valóm van egész nap, nem tudom, mikor jövök meg...

A ház mesterné, aki takarít rá, azt mondja, soha nem talált játékkártyát Ravasznál.

Lépjen ki!

A Ravasz leleplezése nagy konsternációt okozott a Fészekben. Tegnap este összeült egy bizalmas értekezlet, amely ezzel az afférral foglalkozott. Pálmay Andor, a Fészek gazdája a botrányról és az értekezletről így nyilatkozott:

— Mindenekelőtt kérem, tessék megállapítani, hogy Ravasz Oszkár ügyével a Fészek-Kör választmánya még nem foglalkozott. Tegnap egy baráti értekezlet ült egybe, körülbelül tizen vettek részt benne, én is ott voltam. Az értekezlet célja az volt, hogy a nyilvánosság elkerülésével és anélkül, hogy a választmány végezze ki Ravaszt, intézzük el bizalmasan ezt az ügyet. Az értekezlet egészen bizalmas és baráti jellegű volt és ezt ha kell, akár okirattal is bizonyítani tudom. Jegyzőkönyvbe vettük, hangsúlyozom, hogy az értekezlet nem egy hivatalos funkció, hanem bizalmas jellegű tanácskozás. Kihallgattuk a tanukat; Ravasz Oszkár nem hallgattuk ki, nem is volt jelen, nem is volt jogunk megidézni. Határozatot nem hoztunk, ellenben megállapodásunkat egy baráti tanács formájába öntöttük. Ez a tanács az, hogy Ravaszt felszólítjuk: lépjen ki! Az volt a terv, hogy egyik tagtársunk közli ezt vele személyesen, de erre már nem került a sor, mert a lapok már megelőzték bennünket. Igaz, hogy tévesen írják az összes lapok, amikor azt állítják, hogy Ravasz ügyében a választmány döntött.

A Fészek gazdája elmondotta még, hogy véleménye szerint ez az ügy simán és azzal fog befejeződni, hogy Ravasz önként ki fog lépni a klubból. Ha ezt nem tenné meg, vagy ha ő kívánná vizsgálatot a dologban, akkor foglalkozni fog esetével a választmány is.

A letört játékos.

A hétfői éjszaka hőse, Ravasz Oszkár harminchat éves, kitűnő modoru, biztos fellépésű és határozottan kedves és rokonszenves férfiú. Nem magas, de feltűnően szélesvállu, rövidlátó, állandóan monoklit hordott. Tízennyolc éven keresztül báró Révay Ferenc titkára volt, a dúsgazdag magnás házait is ő kezelte, most két éve ment nyugdíjba. Ez alkalommal a báró, aki úgy szerette, mintha a fia lett volna, gazdagon megajándékozta Ravasz Oszkár. Ezt az ajándékot Ravasz néhány hónap alatt elkártyázta. A Fészeknek hat év óta tagja. Akkor lépett be, amikor az Országos Kaszinó egy tekintélyes csoportja csatlakozott a Fészek-klubhoz. Ravasz egyébként még ma is tagja a Szemmelweis-utcai exkluzív társaságnak. Nehány év előtt az előkelő társaságban egy szerelmi affér kapcsán emlegették Ravasz Oszkár. Egy vidéki mérnök gyönyörű feleségét szöktette meg, aztán a menyecskével együtt élt a mult tégig. Akkor egészen letört Ravasz, vigasztalan balszerencsével játszott, teljesen elkészült. A szép asszony is bucsút vett a dzsentri gavallértól és azóta Monta-Carlóban él, ahol valószínűleg körülrajongják. Ravaszt kedvelték a Fészekben. Csak az utóbbi időben vették észre, hogy feltűnően korrigálja a szerencsét. Nem szóltak neki, várták amíg egyszer tetten érik. Rendesen hajnalban ült a bankár helyére, amikor már fáradtak és kimerültek az emberek és nem nagyon figyelték a bankár körmeire.

— A hajnali Ravasz pakli! — csak így beszéltek a klubban fantasztikus szériéseiről. Most már persze, csak mint megboldogult klubtársunkról emlékeznek meg róla. Ha Ravasz most erkölcsi halott, akkor kétszer halt meg. Először akkor, amikor a zöld asztal mellé ült. Mert — jól figyeljenek ide, uraim! — mindenki meghal, aki a bakarat asztalon keresi a szerencsét. A halál csak idő kérdése és temperamentumtól függ, vajon erkölcsi-e, avagy fizikai. Ami végeredményben majdnem egyre megy...

Ravasz és egy aradi kereskedő.

— Az első leleplezés. —

Két esztendővel ezelőtt történt, hogy Raskó Géza a Király színház éneke, aki akkor Lellén nyaralt, két-három napra Budapestre jött és el látogatott a Fészek klubba, ahol akkor épen *chemin de fer*-t játszottak és Ravasz adta a bankot. Raskó figyelte a játékot és amidőn Ravasz

adta a bankot, úgy vette észre, hogy a bankár kártyákat csempész a többi lap közé. Akkor még Raskó maga is azt hitte, hogy tévedett és nem szólt senkinek gyanújáról, csak amikor ismét visszatért a fővárosba, akkor értesült róla, hogy Ravasz bámulatos szerencsével játszik és több ezer koronát nyert össze.

A mult télen Raskó ismét gyanakodni kezdett Ravaszra, a gyanuját közölte Tarnaival a Magyar Színház tagjával is és azóta ketten figyelték Ravasz Oszkár, aki ekkor állott kártyasikereinek tetőpontján. Nagy összegeket nyert Hajdu Marcelltól és Sebestyén Géza színésztől is, és sokat emlegették azt a kártyapartit, amelyet egy ismert aradi kereskedővel játszott. Ravasz ekkor négyezer koronát nyert egy este, de mivel látta, hogy a kereskedő gyanus szemmel nézte játékát, az összegből hamarosan visszavesztett 2000 koronát, így tehát sikerült elterelnie játékáról a gyanút.

A legnagyobb összeget 16.000 koronát elefánti Tarnay Gyula huszárfőhadnagytól nyerte. A főhadnagy eme nagy vesztesége következtében kénytelen volt versenylovait eladni és adósságai miatt lemondott tisztí rangjáról és hivatalát váltalt.

A mult nyáron már többek előtt nagyon gyanus volt szereplése és ezért a választmány elhatározta, hogy minden félreértés elkerülése végett behozza az ugynevezett koporsó rendszert. Ez a rendszer abból állott, hogy egy üveglappal ellátott faskatulyáról kellett a játékosoknak a kártyát lehuzniuk, hogy így minden gyanút elhárítsanak magukról. Ravasz kénytelen-kelletlen alávetette magát ennek az intézkedésnek, de hamarosan sikerült ezt a rendszert is kijátszania. Mikor a játék megkezdődött, kifogástalanul játszott, de reggel három négy óra tájban, amikor a játékosok már álmosak és fáradtak voltak, így szólt:

— Ugyan, kérem vegyük le a kártyát a koporsóról, sokkal könnyebb lesz így a kezelés.

A játékosok belementek ebbe és Ravasz megismételte trükkjét, úgy, hogy a játékosok egy-kettőre elvesztették pénzüket.

Hogyan történt a csalás.

— Utolsó éjszaka a Fészekben. —

A hétfő éjszakai *chemin de fer* egy óra után kezdődött és hajnali négy óráig tartott. Egyik szemtanú, aki a végzetesen megtévedt Ravasz Oszkár jobbán ült, így mondta el az esetet.

— Tíz koronás alaphankkal kezdődött a játék. Az asztal körül tizenhatan ültek, többnyire színészek, a Magyar és a Király tagjai, aztán egy fővárosi orvos és Ravasz Oszkár. Amikor Ravaszra került a bankadás, a mellette ülők, akiknek már régen gyanus volt klubtársuk szerencséje, erősen megfigyelték, hogyan veszi a bankár a csomagot a kezébe. Ravasz láthatólag izgatott volt. A jobb keze a zsebében, baljával az asztalra könyökölt.

— Tessék uraim, tessék tenni, — mondotta.

E pillanatban levette a csomag egyharmadrészét és a jobb kezével a kártyát csapott. Ezzel a mozdulattal tette a paklira a zsebében tartott és előre elkészített tíz nyerő coup-ot. A színészek rögtön észrevették és egy fillért sem tettek. Csak azok játszották meg, akik távolabb ültek és fogalmuk sem volt arról, hogy milyen csunya dolog történt. Az első coup sláger volt.

— Nyole a banknak! — mondta halkan Ravasz.

Aztán háromszor egymásután nyert. Ekkor az asztalnál már majdnem mindenki tudta, hogy a bankár hamisan játszik, csal. A poentörök felállottak és csoportokban tárgyalták, mit tegyenek, nyilvános botrányt csapjanak, leleplezzék, vagy egyszerűen jelentsek be a választmánynak és csöndesen távolítsák el a szerencse korrektort. Ez alatt Ravasz folyton nyert. Az orvos, aki ritkán jár be a klubba és még ritkábban kártyázik, nem vett észre semmit és hétszáz koronát

val dült be a bankba. A hetedik leosztásnál Ravasz észrevette, hogy csak négyen maradtak az asztalnál. A keze remegni kezdett, alig hallható hangon mondta be a poénokat, az arca sápadt volt, riadtan, kétségbeesetten nézett körül.

— *Valami machlojka van?* — kérdezte (Machlojka kártyások között bajt, félreértést és zavart jelent.) A kérdést Raskó Gézához intézte.

— *Igen!* — felelte Raskó és a bankár szeme közé nézett. Ravasz keze megrándult, de azért nem mozdult, mintha a helyéhez szögezték volna, halálsápadtan adta le a lapot és nyert, folyton nyert... Már csak a peches orvos tett ki pénzt ellene, a többiek az asztal körül álltak. Tizenhét coup-ot nyert a bankár, amikor végre vesztett és felállott. Nyolcszáz korona nyereséggel vonult vissza. Rettenetesen nézett ki ez a Ravasz Oszkár. Már akkor, bizonyára tudta, hogy csaláson érték, vége van, itt többé nincs keresni valója. Mégis leült, feltette a monokliját, rágyújtott és öt óra reggelig ott szivarozott a Fészek kertjében. Talán ő volt az utolsó, aki a klubból távozott. Végignézte, amíg megolvasták a kártyákat. *Negyenöt lappal több volt, mint amennyivel a játékot megkezdtek...*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Kém.

(Szinmű 3 felvonásban. Irta: Kistemaekers Henri. Fordította: Göth Sándor. Bemutató előadás.)

A nyári szezon első premiérje mérsékelt érdeklődés mellett Kistemaekersnek a franciává naturalizálódott belga írónak *A kém* című darabja volt. Különleges francia levegőjű darab, a francia patriotizmus dicsőítése a mindenképp felett való hazaszeretet epotézise. Egyetlen más nácio sem érezheti át annyira ennek a darabnak a tendenciáját, mint a francia, aki Sedán óta beteges irózással fel minden kémkedéstől és - aki a maga kémeit a haza legnagyobb hőseinek tartja. Csak legutóbb ünnepelték nemzeti hősként a német fogságból megszökött Faber kapitányt és még a levegőben volt ennek az ünneplésnek mámore, mikor Kistemaekers kirukkolt *A kém* című darabjával.

Egy ezredes a hőse a darabnak, aki fényes karrierjének zenitjén áll, mikor egy Godovszky nevű orosz összevásárolja kétszáz ezer koronát kitévő váltóját és a fizetni nem tudó ezredest rá akarja venni, hogy a felügyelete alatt készülő erődítési terveket engedje át egy idegen hatalomnak. Az ezredes megfojtja az ajánlattevő kémet. Ez az expozé! Az ezredes és felesége között meglazult az intim házastársi viszony és az asszony válni készül, már kiszemelte az utódot is Maucaire miniszter személyében. A heroikus gyilkosság éjszakája ismét összehozza a házasteleket, sőt az asszony újra feléledt nagy szerelmében segítségére siet férjének, hogy a gyilkosság nyomát eltüntetve Godovszky halála véletlen balesetnek lássék.

A vendégségben időző miniszter azonban még a bíróság megérkezése előtt rájön az ezredes tetteire, és mikor megtudja, hogy az asszony elveszett számára, kiméletlenül akar eljárni a tettel szemben. Felt ezredes ekkor mindent elmond Maucairenek, aki az előzmények ismerete után meghatottan öleli keblére a szemében nemzeti hősné tetsző ezredest. Ez lényegében a kém története. Izgalmas meseszövés, bravuros technika jellemzi a darabot, de nekünk idegenül áll a gyilkosságot is szankcionáló patriotizmus.

Egészben hatást keltő a darab és ezt a szereplők felismerve ki is használták a darab emez előnyeit. *Keszler Ede* férfias erővel játszotta meg Felt ezredes rokonszenves szerepét. Ő vitte a sikert és az ő alakítása tartja műsoron az érdekes darabot. *K. Kápolnay* Juliska tulságosan tagoló beszédmodora ártott a szerepnek. Természetesebb

beszéddel nagyobb hatást érne el. *Beregi Sándor* dr. Maucaire szerepét elegánsan, művészi fölényvel tette értékes alakítássá. *Várnay, Delly, Vass* kis szerepekben egészítették ki az össz-játékot.

A közönség nagy tetszése és sok tapsa honorálta a bemutatót.

H. G.

* **Berkovicsné.** A nyári szezon első operett-bemutatója pénteken lesz a szinkörben. Nap-nap után folynak a próbák ebből a darabból, amelynek Berkovicsné a címe s amelynek főpróbája ma délelőtt volt. Az operett szövege rendkívül érdekes, ötletes, mulatságos, egymást kergetik a kacagtató jelenetek; a darab zenéje pedig rendkívül könnyed, dallamos, melodikus. A darab főszerepét, a szabóműhely főnöknőjét *Diósi Nusi* játssza, akinek igen sok tánc és énekszám van, amelyek előreláthatólag nagy hatást fognak elérni. *Rontay Boriska* egy kadétot játszik, sikerét még növelni fogják azok a gyönyörű tárcbetételek, amelyeket előad. *Heppesné* egy ballerínát, *Benkőné* egy színésznőből lett szakácsnét ad elő, *Győző* a szabót játssza, *Várnay, Huszár, Vass* mulatságos figurákat alakítanak. A közönség körében nagy érdeklődés nyilvánul meg a pénteki bemutató iránt.

* **Vasárnap délután** *Farkas Imre* bájos poétikus daljátékát, az *Iglói diákokat* játssza a társulat.

* **Mayerék.** A frankfurtiak paródiája nagyban foglalkoztatja a vigjátéki személyzetet. Az igazgatóság még a tél folyamán megszerezte a bohózat előadási jogát, de az előadást a nyári szinkörnek tartotta fenn. A Mayerék rendkívül szellemes, groteszk bohózat, amely minden bizonnyal slágere lesz a nyári szezonnak.

* **Edes, aranyos tyukom.** Medvetánc, Pusztuló liget, Csöpp lábikó, Monikán, Szívem tele, tele és a szezon legujabb kupléi mind kaphatók *Juhász és Társánál*.

* **Bölsche, Szerellem az élők világában** I-II. kötet már kapható *Juhász és Társá* könyvkereskedésében.

* **Detektívdrama az Appolóban.** (Az új műser slágere.) Az aranyéhség című látványos amerikai drámát ma mutatta be utoljára az Appolló-színház a közönség nagy érdeklődése mellett s holnap csütörtökön ismét új műsort mutat be. A változatosság kedvéért az Appolló-színház új szenzációja egy háromfelvonásos izgalmas detektívdrama, amelyben a főszerepet ez egyszer nem férfit detektív, hanem nő játsza. Így természetesen még sokkal érdekesebb a kép, amely különben igazán kiváló mestermunka. A cselekmény egy bonyolult és rejtélyes esetet visz a néző elé. A szöveget különben érthetően megmagyarázzák a film felirásai. Az új műsoron bemutatásra kerül még egy csodaszép, természetutáni felvétel is, amely a bűbajos olasz tavakat varázsolja elénk, továbbá egy pompás kacagtató kép egészíti ki a közönség szórakozását.

* **Páris titkai.** (Óriási siker az Urániában.) Tulajdonképpen semmit sem kellene írni az Uránia színház szenzációs slágeréről, elviszi ennek a páratlan képnek a hírét az ezer ember, aki a meglepetéstől, a csodálkozástól két órán át szótlanul nézte végig a *Suc Eugén* kolosszális méretű képét Páris titkait. Még sem próbáljuk leírni azt a száznyelven jelenetből álló rémesnél-rémesebb drámát, melyet csak a csodával határos elképzelő erő tudott így egészzé formálni. Ideges szorongás fogja el a nézőt ezeknél a borzalmakkal telt jelenetknél. Soha nem tapasztaltuk még a legborzalmasabb norvég drámáknál sem azt az abszolút érdeklődést, amit ez a monstruozus kép vált ki a publikumból. *Pathé Páris* legnagyobb művészeit válogatta össze ennek a képnek a megjatszásához. A kontraszt megdöbbentően élethű. Egy felől *Rodolphe* herceg fejedelmi udvartartása, más részről Páris legalsó sörpredéke kerülnek össze szövevényes rémdráma keretében. *Pathé* mesteri rendezését nem is kell külön kiemelni, ez olyan természetes, minthogy fel kél a nap. Meg fogja nézni ezt a képet mindenki, mert elementáris erővel vonzza az embert. Lehetetlen ennek a hatalmas képnek ellenállni és akik csak hallani fogják róla, be fogják zsúfolni az Urániát. Külön figyelemmel kell a közönséget, hogy a Páris titkai még csak csütörtökön és pénteken kerül színre.

175

Madam Madonna — Krausz Samuné.

— „Világcsodák“ háboruja Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

A Béla-téren vásári sátrak épülnek és ríktó színű hirdetésményeken olvasható, hogy milyen csodákat, két mázsás kisleányt, szakállas hölgyet, amerikai gyorsszámolót láthat a kitünő vásári publikum. Az egyik plakát szerint látható lesz „az öt világrész csodája“ *Madame Madonna* a tetovált nő, elsőrangú művészekről tetoválva, belépti díj 20 fillértől, örmestertől lefelé és gyermekek felét fizetik.

Aki netalán türelmetlenül várja az öt világrész csodáját, az ma délelőtt a rendőrségen, *Greén Nándor* főkapitány szobájában szemtől-szembe láthatta a különös hölgyet. A csodálatos nő plakátokkal a mellén, hátán, karján egy szaporas beszédű férfi kíséretében kopogtatott be a főkapitányhoz.

— *Madame Madonna* vagyok — mutatkozott be büszkén és kiterítette a plakátokat.

A hatás azonban elmaradt: *Greén* főkapitány szemmel láthatólag nem tudta, hogy milyen rendkívüli hírességet tiszteljen *Madonnában*.

— *Hogyan főkapitány ur nem ismeri Madame Madonnát, született Krausz Samunét?* — szólalt meg a férfi. — Én tudniillik *Krausz Samu* vagyok az első igazi magyar tetovált hölgy férje és ez itt nőm, a hírneves *Madame Madonna*. Tessék kérem elolvasni a plakátot. Művészi illusztrációkat hord a testén: combjain gyönyörű virágguirlandok, a hátán az Egyesült Államok címere és Taft elnök jobbról, Roosevelt balról, egyik keblén ő felsége, a másikon *Ferenc Ferdinánd* trónörökös képe. Mindez kérem élethűen, legművészebb rajzokkal, melyeket első külföldi tetoválók készítettek. Hölgyeim és uraim ime *Madame Madonna* a kizárólagos tetovált hölgy, mindenki saját szemével meggyőződhet. Belépti-díj csak husz fillér, azaz pardon, bocsánat főkapitány ur: *Madame Madonna* azonnal levethetők és bemutatja mindezen csodákat.

Greén Nándor főkapitány azonban megköszönte a szíves ajánlatot és nem kért *Madame Madonna*, született *Krausz Samuné* bájaiból és csodáiból, hanem inkább arra volt kíváncsi, hogy mit kívánnak a rendőrségtől *Krauszék*.

— *Sajtóügyi* panaszt akarok emelni — jelentette ki *Krausz ur*, — *Szerzői-jog* bitortlásáról van szó. Kérem, mi az aradi vásáron akarunk fellépni és már meg is van az engedély: készen áll a sátor és a hirdetések is kiragasztottuk. Rajta van a hirdetések *Madame Madonna* fényképe is előlről és hátulról, amint látni méltóztatik. Kérem most jön egy ember: *Virág Laci* és azt hirdeti, épen a mi sátrunk mellett, hogy őnala látható *Madame Madonna*. Nagyváradon megszerezte a mi plakátunkat és most azzal hirdeti. Pedig az a tetovált hölgy, akit ő mutogat a kisujjig sem érhet *Madame Madonnának*. Minket kérem külföldön tetováltak, művészek, a *Virág* tetováltja az csak aféle fusermunka. Tessék elrendelni főkapitány ur, hogy ezért a nyilvánvaló plágiumért vegyék el a plakátokat *Virágtól*.

Greén főkapitány elrendelte ugyan, hogy a szokatlan panaszt foglalják jegyzőkönyvbe; a döntést azonban a bíróságra bizzák, ahová áttesszik *Madame Madonna* panaszát.

VÁROS ÉS MEGYE.

Folytatólágos sörrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi július hó 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: 17. Az aradi termény és áruárak részvénytársaság kérvénye

az üzleti adó után esedékes községi adómentesség megadására iránt. 18. A tisztii ügyészesség bemutatja a Neubauer Manóval csatorna munka elvállalása iránt, valamint a Kneffel Bélával telekvétel iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 19. Adám Lőrincnek kérvénye telekvétel iránt. 20. Verzár István kérelme telekvétel iránt. 21. Fritz Józsefnek és társainak indítványa a Választó-utcának Varjassy Lajos polgármester neve utáni elnevezése iránt.

A feleség büne.

— Agyonlövötte a férjét. —

Távirati tudósítás.

Páris, július 3.

Vasárnap éjjel titokzatos gyilkosság történt. Egy Clerc nevű volt muzeumi hivatalnok, aki néhány hónappal ezelőtt belépett egy műkereskedésbe, állandóan rosszul bánt a feleségével, három gyermekének anyjával s ámbár nagyon tisztességes fizetése volt, semmi pénzt sem adott neki a háztartáshoz. Azt akarta, hogy az asszony a házi kiadást abból a keresetéből fedezze, amelyiket az általa vezetett leánynevelő intézetből szerzett. Bántalmazta is a feleségét.

Mult vasárnap este színházban voltak s későn éjjel érkeztek vissza az egyik külvárosban levő villájukhoz. Amint Clerc a kerti ajtót ki akarta zárni, egyszerre revolverlövés dördült el. A golyó Clerc altestébe furódott. A sebesültet hálósobájába vitték, ahol egy óra múlva meghalt. Halottas ágyán, amikor azt hitte, hogy a feleségével egyedül van, Clerc így kiáltott föl:

— Te vagy oka mindennek! Te vagy oka annak, a mi történt!

A szobában egy cselédleány is volt, aki ezeket a szavakat meghallotta és a vizsgálóbírónak elmondta. Ezek a szavak arra késztették a vizsgálóbíró, hogy a vizsgálatot Clerc ellen is megindítsa.

Clerc maga halála előtt a vizsgálóbírónak azt mondta, hogy *nem tartja fenn vádját a felesége ellen*, de az asszony, a ki könnyíteni akart lelkiismeretén, töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy egy Parat, másként Revel nevű züllött embert föl fogadott és ötszáz frankot ígért neki azért, hogy a férjét meggyilkolja.

Parat csak néhány hónappal ezelőtt került ki az elmebajosok intézetéből, de mielőtt oda bevitték, azt mondta egy barátjának, hogy csak szinleli az örültséget, mert ingyen lakást és élelmet akar. Parat megszökött, de valószínűen még a mai nap folyamán elfogják. Clercét vizsgálati fogságba helyezték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Magyar orvos Bécsben. Bécsből jelentik: Reichert Róbert dr. Magyarországon szerzte orvosi diplomáját és ennek alapján Bécsben folytatta orvosi rendeléseit. Legutóbb a községi tanácsban nem adták meg neki a választói jogot azon az alapon, hogy az orvost Magyarországon szerzett diplomája nem jogosítja fel erre. Reichert az ügyet a bírói bíróság elé vitte, mely két napi tárgyalás után ma a községi tanács álláspontját fogadta el és kimondta, hogy Reichertnek nincs választói joga a községi tanácsban.

§ Egy korcsmai verekedés vége. Feketehegy községben történt április havában, hogy korcsmai mulatozás után, Seress Géza ottani leány civódásba elegyedett Létai Lajos cigánnyal, akit egy doronggal agyba főbe vert olyannyira, hogy a szerencsétlen ember meghalt. Ügyét ma tárgyalták az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt s a bíróság egy év és hat hónapra ítélte Seress Gézát.

Botrány

a tanítók kongresszusán.

(Az ellenzék kivonulása az elnök miatt.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 3

Rendkívül zajos jelenetek játszódtak le a tanítók egyetemes gyűlésének mai második napján. A radikális tanítók, akik külön szervezkedtek, nagyon elégedetlenek a kongresszus elnökének, Moussong Gézának azzal az eljárásával, hogy tegnap a vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt csak vázlatosan ismertette a kongresszus határozatát, a helyett, hogy az erre vonatkozó memorandumot átadta volna a miniszternek. A radikális tanítók Moussong eljárását okolják azért, hogy a miniszter tegnap nem egész határozottan nyilatkozott a tanítók ügyében és tegnap esti gyűlésükön el is határozták, hogy Moussongot lemondásra fogják kényszeríteni. Az elnök csakugyan lemondott ma, de a többség nem vette tudomásul a lemondást, emiatt az ellenzék kivonult.

(Az elnök lemondása.)

A ma reggeli gyűlésen Moussongot, aki rövid beszéddel nyitotta meg az ülést, rendkívül nagy zajongással fogadták.

— Abcug! Le vele! Áruló! — kiáltották az ellenfelei, míg a párthívei éljenzték.

Moussong, arra hivatkozva, hogy itt az ő személyéről is szó van, átadta az elnöki széket Rákos Istvánnak.

Miután Rákos átvette az elnöklést, Moussong Géza fölszólt.

— Egy férfias kijelentést akarok tenni... — kezdte.

— Mondjon le! — kiáltott közbe Peleskei Ferenc.

— Sokkal többre becsülöm a sikert, — folytatta Moussong — semhogy túrnem azt, hogy az én személyem legyen akadály annak, hogy a tanítóság célját elérje. Ha úgy találják, hogy az én elnökségem akadály ennek, akkor nem tartom meg az elnökséget.

Hívei az elnök kijelentését nagy éljenzéssel fogadták, míg a másik csoport gunyos kacajjal fogadta Moussong szavait.

Nagynehezen lecsendesedtek a lelkek és Rákos István elnök föl akarta tenni a kérdést, hogy Moussong lemondását elfogadja-e a közgyűlés. A kérdés föltételénél azonban a pódiumon termelt Zigány Zoltán, aki nem is tanító, hanem kereskedelmi iskolai tanár, — a radikális tanítók vezére. A mikor Zigány a pódiumon megjelent, elülről kezdődött a már lassan-lassan elcsendesülő vihar. Párthívei frenetikusán éljenzték Zigányt és kiáltottak az elnök felé:

— Zigáynak joga van beszélni! Föliratkozott! Ne terrorizálja a szónokot! Hol van a szólásszabadság?

A nagy zajban Rákos István elnök föltűglesztette az ülést, mire a nagygyűlés radikális tagjai újból hatalmas tüntetést rendeztek Zigány mellett. Pár pernyi szünet után Rákos az ülést újból megnyitotta. Meglehetősen nagy lármában monddta a következőket:

— Ugy látom, hogy e körül a tárgy körül hosszabb tárgyalás fog kifejlődni, azért, hogy ne késlekedjünk, azt ajánlom, hogy az előterjesztett memorandumot rögtön küldjük el a miniszterhez és válasszuk meg a bizottságot.

Ezt a proposícióját az elnöknek általános helyeslés kísérte. Választottak öttagu bizottságot.

Ezután Zigány Zoltán a szónoki pódiumon meg akarta kezdeni a beszédét. A szónokot ismét lármá fogadta. Hívei éljenzték, az ellenkező véleményen levők pedig abcugoltak. Zigány csengő hangon kiáltotta a következőket: Nagyon gyenge igazság az, amely fél az ellenkező igazságtól. Irtozatos kavarodás és leirhatatlan lármá keletkezett újból. Zigány nem folytathatta beszédét. A gyűlés egyes tagjai az elnöki pódium körül csoportosultak és ott zajongtak tovább. Mindenki elhagyta helyét, felugráltak a székekre, padokra, kalapjukat lengtették, éljenzték vagy abcugoltak. Az irtozatos kavarodásban harsányan hallatszott Zigány hangja Rákos felé:

(Vihar a szavazás körül.)

— No, Tisza István, csinálj rendet!

Ekkor Rákos elnök hirtelen föltette a kérdést, hogy elfogadja-e a nagygyűlés Moussong Géza lemondását?

A nagygyűlés tagjainak jó része azt sem tudta, miről van szó, mert hiszen a nagy zajban egyáltalán nem hallatszottak az elnök szavai, a melyeket csak azok értettek meg, a kik a pódium körül tolongtak. Rákos István elnök kimondotta a határozatot, hogy a nagygyűlés Moussong Géza lemondását nem fogadta el. Erre azután Moussong Géza megjelent az elnöki emelvényen, mire hívei éljenezni kezdtek. Rákos István elnök átadta Moussong Gézának az elnöki széket.

A nagygyűlés tagjai csak most vették észre, hogy tulajdonképpen miről van szó. Hatalmas lármával, tombolással, zajongással feleltek. Leirhatatlan kifejezések repültek az elnöki pódium felé:

— Gazság! Ilyet még Tisza sem csinált! Zsebkendővel szavazzunk! Gyalázat! — hallatszottak a kiáltások.

Ezalatt Moussong lekiáltott az újságírókhoz, hogy az ülést tizenegy óráig felfüggeszti és azután lement az emelvényről. Hívei körülvették és folytonos éljenzéssel kísérték ki a tereméből. A benmaradtak Zigány mellett rendeztek impozáns tüntetést. Percekig éljenzték és kalaplengetéssel hatalmas ovációt rendeztek mellette.

A szünet alatt kisebb csoportokban verődtek össze a tanítók. Rákos István elnök tárgyalni kezdett az ellenzékkel. Nagynehezen sikerült olyan megállapodást létesíteni, hogy az előbbi szavazást érvénytelennek tekintik, az elnök ezt bejelenti a gyűlésnek és újabb szavazást fog elrendelni.

Pár perccel tizenegy óra után Rákos István újra megnyitotta a gyűlést. Bejelentette a létrejött megállapodást, továbbá azt, hogy mind a két párt részéről egy-egy szónok beszélhet még. Bodnár János és Bursics Ernő volt ez a két szónok, akiket a gyűlés elég csendben hallgatott meg. Miután beszédjüket befejezték, az elnök felszóltotta a gyűlést, hogy akik a lemondás elfogadása mellett vannak, azok álljanak a terem jobb oldalára, a többiek pedig balra. Ez meg is történt, azonban ezen a módon a többséget nem lehetett megállapítani, az elnök tehát új szavazást rendelt el.

(A szavazás eredménye.)

A két párt bizalmi férfiai abban egyeztek meg, hogy két küldöttséget alakítanak és ezek előtt fogják egyenként a szavazatokat leadni, még pedig olyképen, hogy a tagsági szelvény számát letépi és leadják az illető küldöttségnek, ahol szavaznak. Ugy állapodtak meg, hogy az egyik küldöttségnek azok fognak szavazni, akik Moussong mellett, a másiknak pedig azok, akik Moussong ellen foglalnak állást. Ebbe a rendelkezésbe eleinte nem akartak egyesek belemenni, mert szerintük a számok után meglehetősen volna állapítani az egyes szavazók kiletét, úgy, hogy a titkosság nem lett volna meg a szavazásban. A vezetők azután ezeket a kétkedőket azzal nyugtatták meg, hogy a küldöttségben levő bizalmi férfiak a szavazás megtörténte után az egyes számokat meg fogják semmisíteni.

Ezután megkezdődött a szavazás. Fél kettőkor Simon Károly a küldöttségek megbízásából kihirdette az eredményt, amely szerint 847 szavazatot adtak le, amelyből Moussong lemondásának elfogadása mellett 408-an, ellen pedig 439-en szavaztak, vagyis 31 szótöbbséggel úgy határozottak, hogy Moussong lemondását nem fogadják el.

Az eredmény kihirdetését a radikális tábor óriási lármával és felháborodással fogadta és a sértő kifejezések egész özönével illették Moussong személyét.

— Ez is bizalom! Van poszája ezek után elnöknek maradni?

Az ellentábor vezetői kiadták a jelszót, hogy Moussong elnöklete alatt nem tárgyalnak tovább és kivonultak.

Az alelnök ekkor kijelentette, hogy az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalást ma nem folytatják és a napirend tárgyalását holnapra halasztotta el.

HIREK.

Az álmokóros leány végzete.

— *Lezuhanó nevelő.* —

Távirati tudósítás.

Tővis, július 3.

Megrendítő történet hírére jelenti tövisi tudósítónk: Egy idegenből Magyarországra származott fiatal leánynak halálát okozta az álmokor s az teszi különösen tragikussá az esetet, hogy egy sereg ember anélkül nézte végig a borzalmas, idegrázó jelenetet, hogy segíthetett volna a halál küszöbén álló leányon.

Tegnapelőtt éjjel fél 11 órakor két raktári munkás észrevette a vasuti pályaudvaron, hogy az épülő kétemeletes állomási épület falán sötét árnyék imbolyog. Fényesen sütött a hold s mikor közel jutottak az épülő házhoz, tisztán látták, hogy az első és második emelet közötti falon egy hiányos öltözetben levő leány kapaszkodik a kiálló diszitésekbe. A munkások borzadva futottak a régi épület felé s az inspekciónak tisztviselőknél elmondották mit láttak. Most már egész kis csoport sietett a házhoz s még akkor is ott volt, most már szinte teljesen vízszintes állásban 10—12 méter magasságban a kibontott hajó leány. Minden pillanatban felni lehetett a lezuhanástól s ezért a társaság tagjai óvakodtak a hangsúlyos tárgyalástól. Egy munkást gyorsan ponyváért szalasztottak, de mire ez megérkezhetett volna, a női alak lezuhanó. Babonás emberek is voltak a munkások között és ezek borzongva állapították meg, hogy ép a lezuhanás percében mult el 12 óra s ugyanekkor a hold is elfordult. Odarohantak a földre zuhanó leányhoz, aki eszméletlen állapotban, összeroncsolt testtel feküdt a földön levő törmelékek között. Most már felismerték: Mayer Hanna volt, a vasuti vendéglős gyermekeit oktató német nevelő. Az orvos bordatörést konstatált s azt ajánlta, hogy hozzák be a kolozsvári klinikára a szerencsétlent. A vonaton magához tért a nagybeteg, csak ennyit mondott:

— Hol vagyok? — s a másik pillanatban elvesztette eszméletét ismét. Mire a székelykocsárdi állomásra robogott be a vonat, már meg is halt, s a község előjáróságának kellett a hülát átvennie. Még mindig nem tudják megmagyarázni, hogyan jutott fel a falra Mayer Hanna, mert az új épület lépcsői még nem készültek el.

— **Arad és a megdrágított vasut.** Amióta az államvasutakon az új személydijszabás lépett életbe, lapunk olvasói több ízben fordultak hozzánk, hogy közöljük az arad-budapesti út tarifáját. E kívánságnak most eleget teszünk és a jelzett útvonal személydijszabását itt közöljük. A **személyvonat** I. osztályán az út ára 21 kor. 60 fillér, a II. osztályon 14 kor. 40 fillér, a III. osztályon 9 kor. — A **gyorsvonat** I. osztályán 30 kor. 60 fillér, míg a II. osztályon 19 kor. 80 fillér, az arad-budapesti út tarifája.

— **A felpofozott hadtestparancsnok.** Kaszáról jelentik: Boreovic Szvetozár hadtestparancsnok egyik lap munkatársa előtt Härtl Lujza levele vonatkozólag a következőket mondta: Az újságokban közölt levélnek mindama része, amely az én személyemmel hozza összefüggésbe az alvezredes házasságának megakadályozását, légből kapott dolog, valamint az sem igaz, hogy a kisasszony tölem bármit is kért volna, amikor az étteremben félrehívott.

— **A király nyaralása.** Ischlből jelentik: Hivatalos értesítés szerint a király holnap délután két órakor érkezik ide. A király kívánságára nem lesz ünnepies fogadás.

— **Merénylet a közönség ellen.** Az aradi utcák, az aradi levegő nyári betegsége újra viszatért. Tavasszal és nyár elején szokták megkezdeni az aradi utcák aszfaltjainak kijavítását. Sajnos, nem mulik el esztendő, hogy a *Magyar Aszfaltgyár* drága, de silány munkáját foltokkal ne kellene pótolni. Ez az aszfaltfoltozás, (vagy pótaszfaltozás) állandó bosszúságot okozott mindig a közönségnek, mert hosszadalmassága miatt kellemtelen forgalmi akadályt alkot és emellett a levegőt is tühretelenné teszi. Ami azonban néhány hét óta Arad fő utvonalaiban történik, az felülmulja az eddigi levegőrontásokat. Eddig ugyanis a szurokfűző üstök alatt fával tüzeltek, most pedig szénfűtésre tértek át az aszfalt javítói. Rosz szénrel tüzelnek és a füst tele van széndarabokkal, amelyek a sétáló közönség ruházatára ülep-szenek és a hölgyek drága toalettjeit is tönkre teszik. Ezen kívül a szó legfájdalmasabb értelmében megfertőzik a *főler levegőjét*, úgy, hogy a kávéházak előtt és a szépen fejlesztett Kossuth-parkban lehetetlen a tartózkodás. Ha már az aradi mérnöki hivatal nem törődik a város közönségének egészségével, úgy a rendőrségnek kellene közbelépni és erőszakosan megakadályozni azt a merényletet, amely az aradiak élete ellen irányul.

— **A Zeit kitiltása Magyarországból.** Budapestről jelentik: A bécsi *Zeit* című lapról a magyar kormány megvonta a postai szállítási engedélyét. Emiatt a lap csukott borítékban, titokban jön Magyarországra.

— **Halálozás.** Morár Valér dr. máriaradnai ügyvéd, akit Aradon is széles körben ismertek, hosszas betegség után ötven éves korában egy németországi szanatóriumban meghalt. Holttestét hazaszállították és ma temették el Máriaradnán.

— **Az aradi péksztrájk.** A sütőmunkások sztrájkjában ma annyiban történt fordulat, hogy több mester teljesítette a segédek követeléseit és ezeknél a munka ma zavartalanul folyt is. A munkások heti két korona pótlékot és napi egy kilogram kenyert kértek bérjavításul. Öt műhelyben: Kristóry Jánosnál, özvegy May Jánosnénál, Farkas Istvánnál, Kotilla Józsefnél, özvegy Angyal Dezsőnénél összesen harminc munkás sztrájkol. A rendőrség ma hivatalosan is bejelentették a munkabeszüntetést és Büttner Róbert fogalmazó holnap délelőtt tíz órára tüzte ki a békeltetési tárgyalást.

— **Adomány.** Goldschmidt Sándor ma 100 koronát adományozott az aradi újságírók segítő egyesületének. A nemes szívű adományért ez uton mond köszönetet az elnökség.

— **A páholyból kivezetett báró ügye.** Hamburgból jelentik: A hamburgi derby napján nagy botrány volt a versenyter tribünjén. Az egyik páholyba bement és ott székre állva nézte a versenyt *Königfels* báró német urlovas, az Unió Klub tagja. A hamburgi versenyegylet titkára bement a páholyba és figyelmeztette a bárót, hogy nincs joga ott tartózkodni. A báró nem hederített a figyelmeztetésre, amire a titkár kivezettette őt a páholyból. Emiatt az Unió Klub és a versenyegylet között éles összeütközés támadt, amelyet most simítottak el. A hamburgi versenyegylet elnöke *bocsánatkérő levelet* intézett az Unió Klubhoz, ezenkívül mindkét egyet, hírlapi nyilatkozatban teszi közzé a botrány kimagyarázását.

— **Új ügyvéd.** Boros Rezső, Nagy Sándor volt irodavezetője sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát Budapesten.

— **Házasság.** Török Ferenc dr., Aradvár-megye szolgabírája, cs. és kir. tart. tüzérhadnagy folyó hó 7-én tartja esküvőjét a dombegyházi róm. kath. templomban *Verzár* Erzsikével. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Ki járta ki a tizenegyedik patikát** című mai közleményünk széles körökben élénk feltűnést keltett. *Masznik* Márton dr. lippei orvos telefonon felhívott bennünket és a következő kijelentést tette:

— Nem igaz az, hogy a Vajdits-féle patikát én jártam ki a minisztériumban.

Erre mi kijelentettük:

— Az *Aradi Közlöny* nem is azt írta, hogy a doktor ur volt a kijáró, hanem azt, hogy ön jó összeköttetései útján *kieszközölte* a gyógyszerár-engedélyt. Ezt irtuk és ezt *esetleges cáfolat*val szemben is *fenntartjuk*. Azt is természetesnek találjuk, hogy a doktor ur tagadja az ügyet. Az ilyesmit az ember nem vallja be, amíg tagadni lehet.

— **Az orkán halottai.** Londonból jelentik: Regina városában a legutolsó kimutatás szerint az orkán 30 embert megölt és 150-et súlyosan megsebesített. A halottak és sebesültek listája még nem teljes. — Newyorkból jelentik: Az a forgószelel, amely Reginában oly borzasztó pusztítást vitt végbe, sokkal nagyobb volt, mint eleinte hitték. A halottak száma négyszáz. A szomszédságban levő Waskama tó vize és partja tele van holttestekkel. A táviró-épület összeomlott és hetvenöt telefonos leányt maga alá temetett. Háromezer ember hajléktalan lett. A kárt tíz millió dollára becsülik. Regina fővárosa Saskatchewan tartománynak és harmincezer lakosa van. Reginában épen Szent Domokos napját ünnepelték. A lakosság ünnepi kedvben volt, a mikor egyszerre este hat óra körül vihar keletkezett. A vihar, amely óriási sebességgel tört előre, először az üzleti városrészt pusztította el, romba döntötte a *parlament* épületet, fölborította a tavon a csónakokat s aztán észak felé fordult és a gazdagok városrészében vitt végbe rettenetes pusztítást. Összedöntötte a nagy templomokat s elsöpört hatalmas épületeket. A vihar tombolása tulharsogta az összeomló házak ropogását és recsegését. A város rettenetes pusztulás képét mutatja.

— **Halálos szerencsétlenség egy gyárban.** Rossu Izidor, aki két év óta dolgozott a Neuman Testvérek cég szeszgyárának cukrázó osztályán mint gépápoló, ma délután valószínűleg régi szokásához híven a lendítő kerék közelében ült le, hogy a kerék forgása által előidézett hűs levegőt élvezze. A munkás valószínűleg el is aludt és a hatalmas kerék küllői közé esett és ott lelte halálát. Testét hat darabra szétszaggatva találták meg. Rámer István rendőrkapitány és Stanber-Andor hatósági orvos megjelentek a helyszínen. A testrészeket zsákban helyezték el és a gáji temető halottas házába vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy miként történt a szerencsétlenség.

— **Gyilkoló robbanás.** Essenből jelentik: Az obershauseni bányában ma nagy robbanás történt, amelynek számos munkás esett áldozatul. Tizenhat munkást, akik a robbanás szomszédságában dolgoztak, nyomban megölték a törmelékek, ezenkívül számosan megsebesültek. Két munkás eltűnt. A robbanás okát még nem tudják.

— **Két gyermek halálos balesete.** Román Vaszilie ópécskai lakos két kis fiával és 12 éves leányával a Maros mentén haladt kocsijával. A lovak megbokrosodtak s a kocsit a Marosba fordult. A két kisfiú belefulladt a Marosba, míg Románt és leányát *Vrbni* Gyula segédjegyző és *Zsunkán* Valér tanuló életük kockáztatásával *di-eséretes* buzgalommal és bátorsággal az utolsó pillanatban mentették ki.

— **Müller Kálmán báró az aradi dispense-egyesülethez.** A tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesületének minap tartott közgyűlésén Müller Kálmán báró dr. kormánybiztos nem jelenhetett meg s ezért Fáy Aladár dr. közegészségügyi főfelügyelő vett részt a belügyminisztérium képviselőitől az aradi egyesület alakuló közgyűlésén. Müller Kálmán báró a megjelenésben való akadályoztatását még a közgyűlés napján rendkívül megleghangú sürgönyben mentette ki. Az Urbán Iván főispán, egyesületi elnökhöz intézett sürgöny szövege a következő: Főtitkár urnak Nagyváradra kellett menni, magam a főrendiház mai ülése által vagyok idekötve, amiért is igaz sajnálatomra addig is, amíg személyesen tenni lehet majd szerencsém, ezen az uton üdvözlöm a mélyen tisztelt közgyűlést nemzetmentő munkája küszöbén. Hálás köszönetet mondva lelkesedéseért, áldozatkész működésének a legjobb sikert kívánja hálaköteles szolgálók — Müller Kálmán kormánybiztos. Az egyesület közgyűlése által kiküldött végrehajtóbizottság a városháza kistermében csütörtökön délután öt órakor tartja első ülését, amelyen a munkaprogram megállapításán kívül több fontos tárgy szerepel. Ebből az ülése fogja az egyesület a mintegy nyolc tizezer korona államsegély iránti fölterjesztést a belügyminiszterhez intézni, a tagsági föl hívások és a dispense helye dolgában az intézkedéseket megtenni. Serényen haladnak azok a munkálatok is, amelyek a tudósteleggondozó intézettel kapcsolatos pénztári üdültelép fölállítására vonatkoznak. Az üdültelép céljaira megfelelőnek látszó helyeket is tekintettek már meg.

— **Felrobbant kemence.** Budapestről jelentik: Sulyos kimeneteli katasztrófa történt ma a Váci-utcában, Budapest legforgalmasabb helyén. A rossz építkezés következtében egy víztartó kemence felrobbant és a kemence körül foglalatokodó egyik pékséged halálosan megsérült. Az eset részletei a következők: A Váci-utca 55. számú házban van Rutterschmidt Károlynak a péksége és a pékműhely. A két emeletes házat most restaurálják és ezért a sütőkemencét az épület hátsó részében állították fel, míg mellette másfél köbméternyi területet befalaztak, hogy ott állandóan melegvizet tarthassanak. Az új kemence a napokban készült el és ma használták legelőször. Ugy látszik, hogy nagyon erősen tüzeltek a kemencében, mert a szomszédságban levő víztartály egyszerre csak óriási robajjal szétrobbant és a téglákat és vakolatot messze szétzórta. A kemence körül foglalatokodott Bittner Kálmán pékségéd, akinek a robbanás következtében keze-lába eltört és a forró víz teljesen összeégette arcát. A sulyosan sérült embert a Rókus-kórházba vitték. A detonáció a forgalmas Váci-utcában nagy riadalmat okozott, a nagy népesödület hosszú időre teljesen megakasztotta a forgalmat. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség.

— **Rejtélyes gyermek-holttest.** Nadab községben ma, az ottani élővíz csatornából egy 11 éves fiúnak holttestét húzták ki a munkások. A gyermek szája ronggyal tele volt tömve, tehát valószínű, hogy bűntény forog fenn. A fiu személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani. A csendőrség nyomoz az ismeretlen tettes után.

— **Halálos autó-baleset.** Párisból jelentik: A Danton házaspár Roussó szobrának a leleplezésére indult automobilon. San-Sebastino mellett a gépkocsi felborult és valamennyi utas halálosan megsebesült.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.- utcából is.

— **Új üzlet Aradon.** Gazdagon felszerelt új üveg és porcellánház létesült Aradon, a Weitzer János-utcában (főpostával szemben) hol mindennemű üveg, porcellán és díszműtárgyak valóban meglepő olcsó árban lesznek mai naptól elárulva. Felhívjuk e körülményre olvasóink szíves figyelmét.

— **Titokzatos vasuti távirat.** A M. Á. V. szegedi és szabadkai állomásain nagy energiával folytatnak mostanában vizsgálatot, hogy egy *otromba tréfa* elkövetőjét kinyomozzák. Mult hónap 27-én ugyanis Szabadkától Bródig, a vinkovce-bródi és az india-rumai vonal valamennyi állomásfőnöke a következő hivatalos táviratot kapta:

Huszonnyolcadikán délután az 1276-ossal Vinkovcára érkezem. Utazzék a 1204-es vonattal föltétlenül Vinkovcára s ott csatlakozzék hozzám. India állomást utasítom, hogy az 1204-es gyorsvonatot parancsra értesítse, hogy minden állomáson álljon meg. Vinkovce állomást személyes felelősségterhe alatt értesitem, hogy az előkészületeket tegye meg. Uray üzletvezető-helyettes.

A távirat érthető feltűnést keltett az állomásfőnököknél s valamennyien parádéba öltözötten siettek Vinkovcára. Pénteken délelőtt a gyorsvonat minden állomáson megállt. Az utasok bozankodtak, mert nem tudták a gyakori megállás okát. Vinkovcán várták az állomásfőnökök az 1276-ost, amely meg is érkezett, de Urayt nem hozta. Később kiderült, hogy valaki hozzájutott a vasuti táviróhoz, lezárta a vonalat és leadott egy átvíratot. Most kutatják, hogy ki volt a táviratozó?

— **Esküvő a halálos ágyon.** Kovács István 24 éves aradi napszámos pár héttel ezelőtt a Kulturpalota építkezésénél dolgozott és munka közben szerencsétlenül járt. Leesett a kupoláról és nyílt lábtörést szenvedett. A kórházban állapota nem javult és ezért ma magához kérte Szondy Béla anyakönyvvezetőt, hogy ez Mezei Rózával, aki neki már két és fél év óta felesége és gyermekének anyja, összeadja és a házasságot törvényesítse. Az anyakönyvvezető eleget tett a kérésnek és a halálos ágyon fekvő munkást és feleségét az állam törvényei szerint házastársaknak jelentette ki. Az aktus után néhány órával Kovács meghalt.

— **Lőgyakorlat halottakkal.** Hamburgból jelentik: Ma délelőtt a város közelében a 9-ik tűzrezred éles lövegekkel lőgyakorlatot tartott. A gyakorlatozás közben egy eltévedt löveg sulyos katasztrófának lett az okozójává. A gyakorlótéren egy toronyból több katona a lövéseket szemlélte. Az egyik eltévedt löveg a toronyba repült, egy főhadnagyot sulyosan, egy hadnagyot pedig könnyen megsebezett. Három altiszt sulyos sérüléseket szenvedett, két tüzér katona rögtön, egy pedig szállítás közben halt meg. Egy altiszt karját a löveg letépte.

— **Kerékpár lopások.** Ma délelőtt 10 és negyed 11 óra között ismeretlen tettesek a városháza főbejáratának lépcsőházából 2 kerékpárt elloptak; az egyik Gábor János hentes segéd tulajdona volt, Gratiósa gyártmányu 132742 gyári száma s 183 adójege száma volt: mindkét gummi piros, csengője szíjjal húzható, kormányja egyenes, értéke 160 korona. A másik gép Nagy Lajos sürgönykézbesítő volt, „Union” gyártmányu. 100 korona értékű, mindkét gummi fehér, csengője szíjjal húzható, hátsó sárhányója dróttal volt megerősítve.

— **A fürdés halottja.** Lingurár Léna nadabi 16 éves leány ma fürdés közben a Fehér-körösba halt. Holttestét Kisjenőn kifogták.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi zsidó hitközség által egykori főrabbiának, néhai Rosenberg Sándor dr.-nak sirjára felállítandó emlékmű költségeihez újabban a következő adományok folytak be: Tisch Mór dr. 10 koronát, Kutányi Ferenc 5 koronát, Schäffer Henrik és Schäffer Lipót 4—4 koronát, Baross Dezső 2 koronát adományozott. Amidőn ezen kegyeletes adományokért benső köszönetünket fejezzük ki, egyben felkérjük hitközségünk azon tisztelt tagjait, akik ezen célra szánt adományaikat eddig be nem küldötték, szíveskedjenek azt a hitközség elöljáróságához mielőbb eljuttatni, mert a siremlék már legközelebb elkészül. Az elnökség.

— **Elveszett egy fülbevaló** briliáns kövű csüngője A becsületes megtaláló e lap kiadóbívtalában 200 korona jutalomban részesül. 4384

— **Briliáns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangú ékszerész*nél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 3-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Zöldi Gyula címfestőnek Gyula nevű fia. Márton Herman szabónak Janka nevű leánya. Klein Rezső kereskedőnek Tibor nevű fia. Székely Árpád munkásnak Amália nevű leánya. Bella József borbélynak Mária nevű leánya. Papp Sándor kovácsnak Lidia nevű leánya. Lukucz Tivadar szeméthordó vállalkozónak Julia nevű leánya. Juhász István napszámosnak Katalin nevű leánya. Meghalt: Kovács István 24 éves napszámos. Csarnai Juliánna 70 éves cseléd. Tercsán Ilona 15 hónapos leány. Káposztás István 28 éves szobafestő.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **A Biró-féle „Havasi Gyopár Crém” Párisban.** Egy elsőrangú és kiváló magyar szépitőszernak a kitüntetéséről értesülünk. A párisi hygienikus kiállításon a Grand Prix érdemkeresztjével, aranyéremmel és díszoklevéllel tüntette ki a zsűri a dr. Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém” készítményeket. E magas kitüntetés felülmúlhatatlan és legjobb arcápoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyítva látjuk, hogy kozmetikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 5043

— **Confetti, szerpentin, lampionok** és legújabb képeslapok Kerpel Lszónál kaphatók.

— **Szabó-féle** párizsi ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. párizsi ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pasztila** 5 perc alatt megszüntet mindenféle fejfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárán Arad, Boros Béni-tér. 4676

— **Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festővásznak** Kerpelnél kaphatók.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletének 448. számú Arad-Ujtelep városrészbéli fiókja befizetéseit ezentul a Horváth-féle vendéglőben (Pécskai-ut 1. b) minden hónap első és harmadik vasárnapján délután 3—5 óráig fogja eszközölni.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek köszvény, hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerégési azonnal megszünteti A vállalat tulajdonosa: 8271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad. Kapható: Étes Ármin, Nagy Farkas, Dalmat Lajos, Dürr, Fejér Gyula stb. cégeknek.

Üzletáthelyezés!

Igen tisztelt vevőim és a nagy közönség szíves tudomására hozom, hogy varrógép, kerékpár

és gramofon üzletemet augusztus hó 1-én Szabadságtér 5-6. számú saját házba helyezem át. Ez alkalomból tulhalmozott árukészletem folytán az összes raktáromon levő Kerékpárokat, alkatrészeket és gramofonokat gummi,

lámpa, csengő stb. meglepő olcsó :: árakban árusítom el. ::

További szíves pártfogást kér:

HAMMER VILMOS

műszerész

4306

Szabadságtér 7. szám.

Megnyílt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógymű
gyűjtő-telepe
Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (új gör. kol. palota.)

6641

**Mindennemű
férfi, női és gyermek-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak, vagy festetnek.**

**Fehérneműek hófehérre mosat-
nak és vasalás céljából
elfogadtatnak.**

TARKASÁGOK.

(A főherceg és a sas.) A főherceg vadászott. Háta mögött állt a fővadász és erősen drukolt. Hogyne! Ezúttal nem szarvasokról volt szó, amolyan szépen sorjában elővezetnek a hajtók, hanem madarakról! Egyszerre csak egy nagy madár rebbent fel. A főherceg arcához kapja a puskát, lő s a madár a pottyán a földre. Szerencsére jó messze, kukorica közé. Nagy, kövér holló volt. S szólt a fővadász boldogan:

— Fenséges uram! Csodaszép sast kegyeskedett lőni!

— Sas volt? — kérdezte a főherceg.

— De még milyen! A levegő igazi királya!

A vadászkutyáknak azonban nincs érzékük ilyesmi iránt. A kutya eliramodott s két perc múlva a főherceg lába előtt feküdt a hizott holló. A fővadászt előnti a keserűség, de mit lehet tenni, újból megszólal:

— Gyönyörű kis sas!

— Hm — szól a főherceg s szurósan néz rá — ez sas? Hisz ennek csak egy feje van!...

(Ujságcikkek címei.) Az uborkaszegzén kellős közepében vagyunk s talán egyetlen helyen sem érzik ez meg annyira, mint az ujságoknál. Ilyenkor az amerikai híreknek a szezonja van s a kiáltó cikkeknek. Hogy ezek némelykor milyen kitűnőek, annak illusztrálására álljon néhány példa:

Egyik nagy és elterjedt fővárosi lap, amely különben előszeretettel veregeti vállon a vidékieket, arról számolt be, hogy egy részeg ember agyonverte a feleséget. A cikk kettős címe a következő volt:

Gyilkol az alkohol.

Agyonverte a feleségét.

Egyik kitűnő lapunknak arról kellett beszámolnia, hogy a városi iskola igazgatóját szíveszhűdés érte. Az igazgató azonban előkelő szerepet játszott a városka társadalmi életében s ennek a címben is ki kellett tünni. Ezért a cím a következőképp szólt:

Nagy gutaütés városunkban.

Ehhez hasonlóan

Nagy polgármester-választás a Belvárosban

cím alatt regisztrálta egy közeli város krajcáros ujsága, hogy új polgármestert választottak.

Saját majma által megmart volt országgyűlési függetlenségi képviselőjelölt.

Ez a cím egy budai ujságban jelent meg nagy öröme az azoknak a szerkesztőknek, akiknek elvük, hogy a cím mindjárt mondja el az eseményt. Viszont a

Házkutatás Franciaországban

bő teret enged a fantáziának arra nézve, hogy azon a kis területen tulajdonképpen hol és melyik házat kutatták át.

(Hivatalnokok álma.) Egy aradi nagy üzlet-hivatalnokai az utóbbi időben föltűnő nyugtalansággal viselkedtek. Ezt észrevette a főnök ur is, aki híres arról, hogy a tisztviselőit nem minden második évben kicseréli. Aki fizetésemelést kér, annak rögtön fölmond. A főnök a most észlelt izgalom iránt érdeklődni kezdett a prokuristánál.

— Ugy hallom — mondta a cégjegyző — hogy a hivatalnokok fizetésemelést akarnak.

A főnök dühösen csapott az asztalra:

— Nem elég, hogy egész nap *alusz*nak az irodában, hát még fizetésemelésről is *álmodoznak*.

CSODÁLATOS

az üdesége és tisztasága a

Sunlight Szappannal

mosott ruhának. Sunlight szappan mint feltétlen tiszta készítmény, kiválóan alkalmas minden mosáshoz, takarékos a nagyruháknál és utólréhetetlen finom kelmek mosásánál.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

0001

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. Gy. (Lábas). Az 1890—5904. számú rendelet alapján. Vizsla 5, kopó 8, agár 16, mézsáros kutya 6, neufundlandi 30, uszkár 20, komondor után 20 korona fizetendő.

K. J. Lipka. Köszönjük az előzékenységet, de szükség esetén több tanut fogunk megnevezni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 3

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálát, vételkedv gyenge, 8 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11.48 — 1.49	11.50 — 11.51
Buza 1913. áprilisi	11.78 — 11.79	11.82 — 11.83
Rizs 1912 októberi	9.38 — 9.39	9.38 — 9.39
Tengeri 1912 júliusi	8.78 — 8.79	8.75 — 8.76
Tengeri 1913. májusi	7.57 — 7.58	7.57 — 7.58
Zsö 1912. októberi	9.37 — 9.38	9.36 — 9.37
Az árak 50 kilónként számítva.		

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1912. július 4-én csütörtökön:

A kém.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Kistemaeckers Henri. Fordította: Góth Sándor. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Felt Pierre	Keszler Ede.	Allamügyész	Kahler K.
Sternin báró	Herold Ede.	Vizsgálóbíró	Szabó Lajos.
A püspök	Várnai Jenő.	Polgármester	Keller István
Godolozski	Delli Lajos.	Helene	Kápolnay J.
De Maurett	Vas Jenő	Ivonne	Follinuszné.
Maucaire	Dr. Beregi S.	Annette	Nógrádi M.

Kezdeté este 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma csütörtökön, 1912. július 4-én:

1. Olasz tavak. Remek természetutáni felvétel. — 2. A csibész. Kacagató. — 3. Női detektív. Szenzációs érdekesítő detektív dráma 3 felvonásban. Ezen kép 8 kilométer hosszú.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Másort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatar. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. július 4-én

Páris titkai. Sue Eugen világhírű regénye után. 180 jelenet. Palotából egész a csatorna patkányokig. Egy grófleány kálváriája.

Előadások kezdete délután 1/2, 7 órától kezdve esti 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

**Világhírű
Hazelwood
amerikai
cipők**

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

2041-IV.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

nár megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER CIPŐK

Egységárban.

941

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Nyári a Budap.

281

Occasiót rendez

Arad, Andrassy-t.
Selymek K. 160.

Van ezerecsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

réz- és vasbutor gyáramat Aradon,
József főherceg-u. 11. sz. és Karolina-utcai sark-
házba helyeztem át, ahol

réz- és vas-butorokat

a leggyorsabbtól a legmodernebb kivitelben készítek. Rézágak-t, mosdóasztalokat és éjjeli szekrényeket márványlappal, ruhafogasokat, vasbutorokat, sodreny ágybátéket és kocsilámpákat, gyermekágyat és gyermekkoscskát, ke. ti berendezéseket, tűzmentes pénzszekrényeket, faredőnyöket és rolettákat önműködő hengerekkel rugókat és ruganyos árukat a legolcsóbb árakon. Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

GARAI MÁRCI
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11
TEL. 438

Értesitem az uri hölgy-
közönséget és igen tisz-
telt megrendelőimet,
hogy angol és francia

női divat- termemet

Forray-utca 4., 1. emelet

helyeztem át.

Elvállalok szabás- és
varrástanítóra uri
leányokat, esetleg teljes ellá-
tással is szerény tandíj mel-
lett. Szíves pártfogást kér

Popovics Lila,

női szabó. 3071

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 5681

kaucsuk-sarok.

HOLLA...

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legjutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játék-
áru üzletében 1371

ARAD, Szabadság-tér 21.

Figyelem!

Értesítjük a birtokos és gazdaközönséget, hogy a

cséplési idényre

módunkban van azon-
nal szállítani 2 kész-
let gőzcséplő 4-es,
3 készlet 6-os és 3
készlet 8 lóerőt, ugy-
szintén több benzin-
cséplő garnitúrát és
motorokat legolcsóbb
és kedvező részlet-
fizetési gyári árak
mellett.

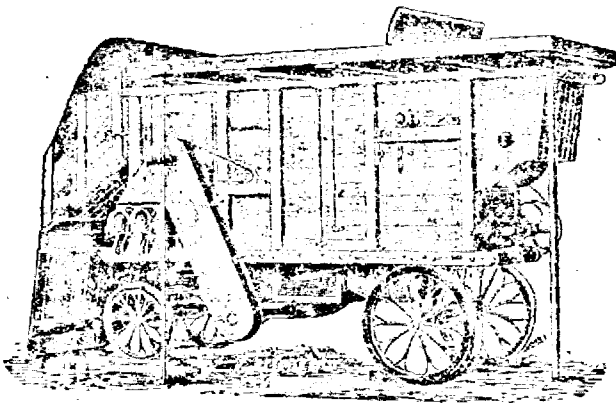
Tisztelettel

Burza Testvérek

gazdasági gép- és vasnagyereskedése,
a „Nicholson” gépgyár ker. képviselője

3621

Arad, Boros Beni-tér 1.

Uriszabó üzlet áthelyezés!

Igen tisztelt megrendelőimet
és a nagyközönséget értesitem, hogy

uriszabó üzletemet

megfelelő üzlethelyiség híján

Arad, Rákóczi-utca 16.

sz. a. magánlakásomon folytatom.

Elvállalok és a legújabb divat
szerint készítek megrendelésre
minden kivitelű uri öltönyöket,
átmeneti ruhákat, felöltőket. Dus
választéku minta kollekcióból a leg-
jutányosabb árakban.

Kívánatra mértékkevesre kész-
séggel házhoz jövök.

További szíves pártfogást kérek
kitűnő tisztelettel

ifj. Susa Lajos

uriszabó. 8766

Hatóságilag engedélyezett végeladás

! Már csak rövid ideig !

A raktáron lévő összes áruk a mai naptól kezdve
minden elfogadható árban lesznek kiárúsítva.

Singer Sándor divatáruháza

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossuth”-szoborral szemben.

Atár.

Selyem tafft joupon

changan most 9.—
nehezebb minőség 11.60
moira minden színben 8.—

Csipke stoor aplicalva
darabonkin' 6.20

Szőnyegfüggöny, ágyterítők-
ben óriási nagy raktár.

„Herveth“ facon fűző, legjobb
minőség darabja 7 korona

Szőnyeg maradékok.

ARAD

... maradék vászon raktár parut
vászon ingre alkalmas folyó mete-
renként 60—64 fillér.

Cérnavászon vastagabb ... 1.40
" vékonyabb ... 1.50

Alsó lepedő bőr erős varrás nélkül,
ismert jó minőség darabja kor. 2.80.

Kisegjegyekkel kívánatra
szívesen szolgálunk 4373

Schweizer himzés maradékok.

3112—1912. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Komlodi József aradi lakos végrehajtató javára 272 korona 59 fillér tőkekövetelés és járulé-
kai behajtása végett, az aradi kir. törvényszék területén lévő Arad, Sarkad külvárosában fekvő, az aradi 1193. sz. tkvben A. 1. sor, 1571. hrsz. alatt felvett Part-
utca 8. sz. ház és udvarból, Orosz Lajos Mátyásné sz. Szikora Fran-
ciskát illető felerészre az árve-
rést 2016 korona ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elren-
delte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi július hó 22.
napján d. u. 3 órakor az aradi igaz-
ságügyi palota, földszint, jobbra
lévő 48. számú helyiségében meg-
tartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási ár fele-
része, vagyis 508 koronán alul
eladatni nem fog.

Árverelni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan-hányad becsárának
10%-át vagyis 201 korona 60 fill-
ért készpénzben, vagy az 1881.
évi LX. t.-c. 52. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881.
évi november 1-én 3333. sz. a. kelt
m. kir. igazságügyminiszeri ren-
delet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t.-c.
170. §. értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál történt előleges el-
helyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság.

Arad, 1912. évi április hó 12.
napján.

Akny, s. k

kir. törvényszéki bíró.

4375

937—1912. sz.

Arverési hirdetmény.

Bél község, — mint vásárvámjog tulajdonos, a helyi és
országos vásárokon gyakorolható helypénzszedési jogot folyó
évi szeptember hó 27-én, délután 2 órakor Béi községhá-
zánál tartandó nyilvános árverésen 1913. évi január hó 1-től
1915. évi december hó 31-ig terjedő három évre haszonbérbe
adja.

Kikiáltási ár évi 2400 korona.

Árverelő 240 koronát tartoznak az árverési-bizottság
kezéhez óvadék gyanánt letenni.

Az árverési feltételek a béi körjegyzői irodában a hiva-
talos órák alatt megtekinthetők.

Bél, 1912. július hó 1.

4361

Előjáróság.

50 hold

elsőrendű csanádmegyei (mezőkovác háza pusztai)

szántóföld

lakóházzal és gazdasági épületekkel 1912. év július hó 11.
napján délelőtt 9 órakor a battonyai kir. járásbírósnál
bírói árverésen eladatik. Bővebbet:

Dr. Králitz Lajos

ügyvédi irodájában

4362

Arad, Forray-utca. Nádasdy-palota.

Bél község előjáróságától.

Vidéki városban

megvételre, vagy elszá-
molásra keresek egy

kávéházat, vasuti
vendéglőt,

vagy sörcsarnokot

esetleg szállodával együtt
Megfelelő óvadékkal rendelke-
zem. Cím a kiadóhivatalban.

4348

ÉRTESÍTÉS!

Igen tisztelt megren-
delőmet és a n. é
közönséget értesítem
hogy uri és női

cipész üzletemet

Weitzer János-utca 19. sz.
alatti régi helyen megna-
gyobbítottam és újonnan
berendeztem Mérték utáni
rendeléseket a logcsinosabb
és legdivatosabb kivitelben
gyorsan és pontosan készítek.
Állandó raktárt tartok leg-
finomabb cipőkrémek, fűzők-
... bő és gummicikkből. ...

További szíves pártfogás. kérek:

MÓCZ PÉTER,

4034 uri és női cipész.

Mesés szép lesz az a hölgy
aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet**
használja. Az arcibőrt vakító fehérre vará-
zsolja. Eltünteti mindenféle arcetisztatlanságot
egy csapásra.

Ara egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a **Tussinál thea**
a 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
fogva bárki legszívesebben veszi be.

Olcsó áruház.

Új női divatüzlet!

Értesitem igen tisztelt volt vevőimet és a n. é. közönséget, hogy :-

Aradon, **Lázár V.-utca**
(Földes-gyógyszertárral szemben)

egy rőfös, rövidaru és női divat-
■ **áruházat** ■
nyitottam meg. :-

Saját érdekében kérem a t. vásárló közönséget, hogy állandóan igen jutányos árainról **vételkényszer nélkül** mielőbb győződjék meg!

Grenadin méterje már 70 fillértől.

Angol vászon 56 fillértől.

Himzett Madeira 70 fillértől.

Szines selyembatiszt 78 fillértől.

Kartonok 45 fillértől.

Szövetek 96 fillértől.

Selymek minden színben 86 fillértől.

Három pár férfi harisnya 1 korona 10 fillér.

Vidéki megrendelés utánvét mellett aznap elintéztetik.

Szíves látogatást kér:

Szegfű Manó és Társa.

4181

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár
Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)
Különlegesség szénsav és légnymású sörkimerő szekrényekben. 3411

Harisnya-kötőde

Aki súlyt fektet gondos, jó munkára, próbálja meg bármily nemű

harisnyáit

megköttesni
Andrássy-tér 20.

Fischer Eliz palotában levő harisnya-kötődeben. Sürgős munkát azonnal is elkészítünk. 3683

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete
Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívüli olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szak szerílen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jószágáról és olcsóságáról Szíves támogatást kér

Gara Miklós.
Ízrem kirakatom megtekintését.

Új épület- és butorasztalos műhely.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Aradon, gr. Károlyi-utca 10. sz. alatt egy jól berendezett

épület- és butorasztalos műhelyt

rendeztünk be. Elvállalunk összes e szakmába vágó munkákat ugyszintén iroda-, portale- és üzletberendezéseket is legmodernebb kivitelben, legjutányosabb árakban.

Költségvetéssel és rajzzal készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogást kérünk:

Tury Ferenc

Tanulókat felvesszünk.

Szücs András

kályharakó 4339

Arad, Radnai-ut 20.

Ajánlja magát kályhák lebontására és újbóli felállítására a legjutányosabb árak és jótállás mellett.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Legjobb kerékpárok

kedvező fizetési feltételek mellett

kaphatók 1671

Kalmárnál

Salacz-utca.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 2741

ALVÁCZA

— kénese hőgyógyfürdő —

(Arad- és Hunyadmegye határán) Vasuti állomás. Posta. Táviró.

A fürdő 88 C hőmérsékletű, természetes kénese hévízei eredménytel gyógyítanak:

Csúsz, Rőszvényt, Rheumát, Ichiást, Csontszűt, Lobosodást, Bénulást.

Fürdőorvos Dr. Lendvai Márk. — Állandó kitűnő cigányzene. Játzóterek. Tenispálya. Nagy gondozott park. Kitűnő ózondus levegő. A motorvonatok közvetlenül a fürdő parkjánál állanak meg.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál

4371

Berkovits, fürdőtulajdonos.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábzsúdosásban szenvednek, legjobban ajánlható szer.

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökerecs kiirtására.

— Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsepp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomoroszabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1844

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Kiadványban minden este egy-
esetben kiadásra kerül a 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 16h. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Szakosztály: 257. sz.

A hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján, a szelvényen a szöveg elől — a szelvényen a szöveg elől — a szelvényen a szöveg elől. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzétett.
A hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján, a szelvényen a szöveg elől — a szelvényen a szöveg elől — a szelvényen a szöveg elől. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzétett.
A hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján, a szelvényen a szöveg elől — a szelvényen a szöveg elől — a szelvényen a szöveg elől. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzétett.

LEVELEZÉS.

Margithám

Anna ön egy csókot?? Oh igen,
de csak ha Anna-papíron kér meg
erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és
Weiss kölni parfümje. III-711

OKTATÁS.

Polgáristáka

pótvizsgára előkészítő polgári isko-
lai tanárjelölt. Cím Stöcklein Ja-
kab Andrassy tér 7. 4312

Számítás, mérés

javitóvizsgára sikeresen előkészí-
tek. Levelek: „Reál-Gymnasia”
cím alatt a kiadóba. 4386

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint
Vojtek és Weiszól. III-711

ÜZLETEK.

Dohánytőzsde

évi 4000 kor. jövedelemmel átadó
esetleg bérbeadó Ajánlatok „Do-
hánytőzsde 8000” jelige alatt a
kiadóhivatalba adandók. 4297

Egy jóforgalmu

vendéglő, nagy nyári kerthelyi-
séggel, családi okok miatt, azon-
nal eladó. Cím a kiadóban. 4881

ALKALMAZÁST NYER.

Egy ügyes ember

vidéki szerraktárba azonnalra ke-
restetik. Cím a kiadóba 4848

Gyabornokot,

kl 4 közép iskolát végzett, meg-
felelő fizetés mellett azonnali belé-
pésre keresünk. Cím a kiadó-
hivatalban. 4324

Könyvelésben

jártas fiatal ember keresetlik.
Cím a kiadóban. 4355

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk
és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók

nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és
pontosan elintézetnek. 8201

ALKALMAZÁST KERES.

Írás vagy rajzmunkát

elvéllal délutáni mellékfoglalko-
zásoként a szakmában dolgozó fiatal-
ember. Cím a kiadóban. 4347

Cséplésre

ajánlkozik tapasztalt, teljesen meg-
bízható gépész. Bővebbet: Kovács
Soma és Társánál, Aradon. 4380

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca
2. Tytján Testvérek, ahol a leg-
szolidabban lesz lebonyolítva házak,
földbirtokok, szőlőbirtokok eladása
és vevése. Ugyiszintén kieszaközöl
pénzkölcsönöket házakra, földekre
és mindennemű ingatlanokra, a
legelőnyösebb feltételek mellett.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15
évig adómentes Álmos-utcai (Máv.
fűtőház mellett) bérházaim megvé-
telét. Értekezhetni: Codilla építési
irodájában. József főherceg-ut 19.
szám alatt. 2741

Ház eladás.

Urbán Iván-utca 88. (volt Fejsze)
Sarak telek és ház eladó. 3911

Családi okok

miat, Ópáloson vaskrucsában 4 hold
kötő szép szőlő eladó. Világoson
3 hold 11-es motor megállótól
5 perc, szép nyaralóval, pince fel-
szereléssel azonnal eladó. Cím meg-
tudható a kiadóhivatalban. 4363

Kápolna-utca

3. számú jól jövedelmező kisebb
bérház szabadkézből eladó. Ugyanott
butorozott szoba villanyvilágítással
kiadó. 4081

Eladó ház

emeletes, 14 évig adómentes, ked-
vező fizetési feltételek mellett.
Cím a kiadóhivatalban. 4272

Vágóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó
karban lévő szőlő eladó, amely
esetleg alkalmas lakóház telkekre
is, ugyiszintén eladó a Választó-
utca 33. sz. alatti földszintes és a
Kossuth-utca 40. szám alatti eme-
letes ház. 3999

Eladó

egy ház, jó forgalmu szatocsüzet
és korcsmával. Cím a kiadóhiva-
talanban. 4224

Világoson,

egy szép fekvésű termő szőlő, hely-
ben a fűtőház egészen közel egy
ház eladó. Bővebbet a kiadóban. 2331

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hiss tudja már ön is?

hogy a legcsinosabb és legtartó-
sabb saját műhelyben készült kész
férfi, női és gyermekcipők jutányos
árért kaphatók az Aradi cipészek
termelő szövetkezeténél Aradon,
Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Leltározás után

tulhalmozott raktár folytán, ven-
dégülő üveg- és porcellán-cik-
keket, vásár alkalmából, gyári be-
szerzési áron árusítom ki. Sütő
Józsefné, Forrai-utca 2/c. Telefon
478 sz. 4261

Használt cséplő-garnitúra

egy 8 lőerejű Garet-lokomobil,
4-8 Clayto és Schuttlerwort-gyárt-
mányu cséplővel és teljes hozzá-
tartozókkal, azonnal eladó. Bővebb
felvilágosítást nyújt Vostinar Ist-
vanné cég, Világos. 4350

Megjelent

Tolnai Világtörténelmének IX. kö-
tete; Tolnai Világlapját összes ked-
vezményekkel, bérletben és egyen-
kint házhoz szállítva, ugyiszintén
egyéb folyóiratokat és divatlapo-
kat. Krausz Paulin, Színház-épület.
Üzletmben intelligens leány ál-
landó alkalmazást nyer. 4481

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótál-
lás mellett jutányos árban és ked-
vező feltételek mellett, azonnal
eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt
Vostinar Istvanné cég Világos. 4351

Világhírű „Rex”

befűtő-üvegek minden nagyság-
ban és minőségben jutányosan
kaphatók Fischer Már üveg- és
porcellán-üzletében Arad, Andrassy-
tér (Fischer Eliz-palota.) 4011

Egy jókarban

levő vászonfedelű hintó jutányos
áron eladó. Ferenc-tér 6. 4310

Hagánjáró benzinhótor

20 HP., cséplésre, esetleg szántásra
is, ekékkel, alig használt, kitűnő
karban, kedvezően kapható Kovács
Soma és Társánál, Aradon. 4337

Egy alig használt

beteg szállító kocsit és egy hord-
szék, jutányos áron eladó. Graf
Apponyi-körút 2. sz. földsz. 2. 4358

Méhek

20 család, esetleg kaptár és hozzá-
való szerszámmal, más foglalkozás
miatt, eladó. Értekezhetni lehet
hétköznapi este 6 óra után, va-
sárnap délelőtt 9 órától Ujarad,
Kórház-utca 10. sz. alatt. 4376

Nappaltelegáns fotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szop-
per zsöllye kapható, már 105 ko-
ronától kezdve, továbbá divánok,
ottománok I. és III. részű matra-
cok, összecusukható vaságyak, gyer-
mek-ágyak, levarott szalmazsákok
legolcsóbb bevéárlási forrása
Reiner J. Gyula kárpitos és díszí-
tőnél. Lázár Vilmos-utca 1-2. sz.
4363

Uj I-ső és II. rendű tégla

eladó. Érdeklődni lehet Drosnyák
Gyulánál Borona-utca 46. sz., vagy
Fórisné Kurticsi-ut 1. 4377

Vanílium

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen
pótol egy rud legfinomabb vani-
liát, alkalmazása azonban sokkal
egyszerűbb és sokkal kiadóbb.
Sütő-por Baking Powder, finom
tészták készítéséhez. Németország-
ban, Angliában és Franciaország-
ban nem élesztőt, hanem Baking
Powdert használnak. Egy zacskó
ára 10 fillér. Földes Kelemen
gyógyszertára Arad. 1224

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fill-
ér; „Fregoli” szivarkahüvely 100
darab 32 fillér. Pöhler Sándor
papirkereskedésében Arad, Sza-
badság-tér 1. 2551

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és
Weiszál. III-711

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern 3 szobás

lakás, fürdőszoba és hozzátartozó
mellékkeliségekkel, augusztus 1-re
kiadó. Weitzer J.-u. 14. 4849

3 szép szoba,

fürdőszoba és mellékkeliségekből
álló lakás, augusztus 1-re kiadó.
Bővebbet Csernovits Péter-utca
27. szám. 4208

Kiadó.

A-Textil gyár közelébe Sörház-u.
11. sz. új házban, 2 szobás utcai
uri lakás és 1 szobás udvari laká-
sok azonnal, esetleg aug. hó 1-re. 4015

2 szobás

új utcai lakás vízvezeték és vil-
lanyvilágítással és egy cipész és
szabó műhelynek alkalmas helyi-
ség augusztus hó 1-re Orci-utca
17. szám a kiadó. 4326

Az Andrassy-téren

az első emeleten takarékpénztár-
nak, vagy más intézetnek — eset-
leg divatszalonnak — alkalmas utcai
lakás kiadó. Bővebbet a kiadó-
hivatalban.

A poloska

teljes kiírása csupán Vojtek és
Weisz biztos szereivel érhető el.
III-711

!!GAZDAKÖZÖNSÉG SZÍVES FIGYELMÉBE!!

Zsákok és géptakaró ponyvák jó minőségben olcsón beszerezhetők

BRAUN MIKSA cégnél

Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.

Minta és árajánlat bérmentve.

Telefon 594. sz.

4845

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

KÜLÖNFÉLE.

Két középiskolai tanuló

teljes ellátást nyerhet jutányos áron, uri háznál, német társalgás. Zongora a háznál. Révay-utca 3. szám. 4295

Raktár vagy műhelynek

alkalmas utcai helyiségek kiadók. Wesselényi-utca 1. 4365

Jó házi étek

helybeni étkezők számára 90 fillérért, házban kívül 120 fill. kapható. Táborosi Franciskánál, Forrai-utca 5. 4357

Asztalos műhely

teljes felszereléssel, augusztus 1-re kiadó. Hasszinger-utca 5. 4379

Hajó-utca 8.

alatti petroleum-raktárt bérbeadom. Dr. Momák. 4382

Poloskálást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközöl. Telefon 789. 4187

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerész Arad. 1224

Ha nem jól eszik

a hiszja, adjon neki Vojtek és Weiss hírneves állat tápporabot III 711

Az aratási idényre

uradalmaknak

jó munkás-kenyeret

ajánl a

Dózsa-kenyér gyár Arad.

Telefon 857.

4383

Földes Kelemen

orvosi laboratóriuma ARADON.

Végez vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomortartalom vizsgálatokat. Wassermann-féle **Lues reactiót** Malaria plasmodium kimutatását, Vidal Flicker Tiphus, Paratiphus (Punctos) lumbalis, pleurális abdominalis folyadékok vegyi bacterologicus és cytologicus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphtheria, szem- és fülváladék bacterológikus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (zoosperma) Korszövettani vizsgálatok stb.

Elfogadunk vizsgálatokra viz, talaj, liszt, kenyér, hus, kolbász, tej, vaj, zsír, bor, cognac és más szeszes italok ecet, mesterséges tápszerek, piperecikkek, fűzerek, petroleum stb.

Az orvosi laboratórium vizsgálatait **Dr. Lukács Jenő** és **Dr. Pozsgay István** orvos urak míg egyéb kémiai vizsgálatokat **Dr. Netzssek Adolf** v. állami vegyész fogja végezni. 2201

Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816

2881

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.

Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tökös-ter 1. sz. 5821

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító hálszer. Isz e des, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4078

ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Erettségizett fiatalember

helybeli

pénzintézetnél

gyakornokul

azonnal felvétetik.

Irodai gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. — Ajánlatok „Szépirás” jellegre a kiadóbívatálba. 4378

Nagymennyiségű

maculatura

eladó.

Megnyílt

az új Verseny üveg és porcellán Áruház Aradon!

A n. é. vásárló közönséget értesitem, hogy **Weitzer Janos és Kazinczy utca sarkán** (Főpostával szemben) egy dusan felszerelt

üveg, porcellán, lámpa és diszmű áruház

nyílt meg, hol is az összes árucikkek állandóan **meglepő olcsó szabott árak mellett** lesznek kiszolgálva. — Ugyanott **befőttes és uborkás üvegek gyári árban kaphatók.** 4359

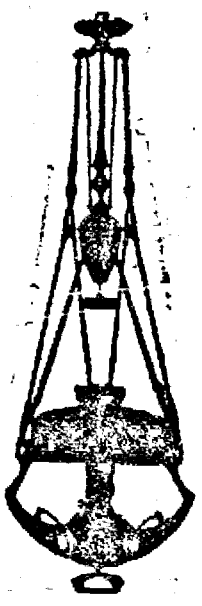
Legnagyobb képkeretező-műhely és üvegezési vállalat.

Egy pénztárnoknő, ki már ily minőségben alkalmazva volt, azonnal felvétetik.

Telefon
934.

Telefon
934.

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési
anyag olcsóbb mint
bárhol. Megrendelések
gyorsan és pontosan
intéztetnek el. 1681

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Telefon
szám 23.

Telefon
szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-
hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betoncsöveket, kövező lapo-
kat, műmárvány teraszó és mo-
zaik lapokat, oszlopokat, lépcsőket,
pallókat, cserapet, téglát, vasbeté-
tes kutgyűrűket, kályha-alátéteket
tetszés szerinti hosszúságu itató
vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket
és terveket, vasbetétes beton-
hidakra és járdák betonozására
is készít. 5341

Minden nedves helyiség szárazzá tehető

Watproofal

a legtökéletesebb talajvizszigetelő, falazatszáritó
és homlokzat-**A WATPROOF** kitűnőségét bizonyítja
védő anyag. az alábbi elismerő levél.

T.

„WATPROOF” talajvizszigetelő, falazatszáritó
és homlokzatvédő vállalat

Budapest

VI. Nagymező utca. 35.

Nedves pincénket, amelyet magasan álló talajviz miatt
nem tudtunk értékesíteni, sikerült Önöknek „WATPROOF”
telítő szerükkel annyira elszigetelni, hogy ma ugyanazon pin-
cét teljesen száraz állapotban bírjuk és abban technikai
cikkeket tartunk állandóan beraktározva.

Megelégedésünket nyilvánítandó, egyben felhívjuk Önöket
ajánlattételre, hogy ugyancsak egy másik pincehelyisé-
günket vízmentesen elszigeteljék, amelyben telefon-
központot akarunk létesíteni és nem kételkedünk, hogy
rendszerükkel képesek lesznek ezen helyiségeket is rendelésük
átadása esetén oly módon szárazzá tenni, hogy ilyen érzékeny
természetű műszer is, azok ártalma nélkül ott állandóan el-
helyezhetők lesznek.

Kiváló tisztelettel

HAZAI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(Sangerhausen-Eisele.)

6651

Minden munkáért garantiát vállalunk.
A leggyorsabb és egyedül biztos legolcsóbb eljárás.
Telefon: 721. szám. Prospektus ingyen.

Szakszerű felvilágosítással szolgál:

Fábián József

építész és építőmester ARADON, a „WATPROOF” egyedárúsítója.

Asztalos műhely áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség tudomására hozni, hogy

műbutor asztalos műhelyemet

Wesselányi-utca 33. sz. alá

helyeztem át.

A n. é. közönség további párt-
fogásáért esedez:

Szöke János,

műbutor asztalos. 4265

Legfinomabb cukorkák

elsőrendű gyártmányu
csokoládé és cacaók
nagyban és kicsinyben
legelőnyösebben besze-
rezhetők

NÉMETH IMRE

cukorka különlegességi
üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.

8755

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

RADÓ GYULA

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.

Aradi nyoma részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtűmőrtődjéje.